

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ТИЖНЕВИК ПОЛІТИЧНОГО, СУСПІЛЬНОГО І КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ

РІК I. Ч. 1

МЮНХЕН, четвер, 12 травня 1949

Ціна 40 пф.

Традиція й опертя на революційні сили - база Національної Ради

(ІНТЕРВ'Ю З ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ УНРАДИ, ІНЖ. О. БОЙДУНИКОМ.)

Чимало актуальних питань українського політичного й суспільно-громадського життя набилося за останній час навколо УНРади. Керуючись засадою, що наш загал має право почути ясні відповіді на низку нервуючих запитань загального порядку, — гол. редактор нашого тижневика мав інтерв'ю з заступником голови УНРади й провідником фракції ОУН в УНРаді, інж. О. Бойдуником. Погляди й думки інж. Бойдуника тим цінніші, що мова йде про людину, яка не лише відома своєю провідною участю у революційно-визвольних змаганнях, але й доклала максимум зусиль у важливу проблему внутрішньої консолідації та координації зовнішньо-політичної дії.

Запитання: Загально відомо, що Ваше політичне середовище і Ви особисто декларируєте найбільше зусиль у справу консолідаційної акції й у створення УНРади. Пригадуємо декілька координаційних зусиль з недавнього минулого. Усі вони розбилися через бажання деяких політичних середовищ виграти з таких намагань хоча б частину користі для своїх партійних цілей. Водночас практичні наслідки найновішої спроби консолідації, як доводить практика ЦПUE у Німеччині, СУБ-у в Англії та громадського життя у Франції, значно менші, ніж вкладена в них енергія. В чому причина того дивного явища, що усі політичні чинники декларують про солідарність, консолідацію та координацію, а коли доходить до реальної її постановки, то справа провалюється? Як, за сучасного стану нашого політичного життя, Ви бачите основні передумови для досягнення дійсної консолідації та єдності? Важливе, що консолідація є *conditio sine qua non* успіху нашої політичної праці на еміграції?

Відповідь: Кожна людська спільнота змагає до єдності. Це є соціологічний закон і життєва вимога. Успішно завершується таке змагання до єдності там, де є якісь цінності, притаманні всім членам даної спільноти, і лише їм, в яких (вартостях) вони творять єдність, і які свідомі цієї єдності. Де тієї єдності і цієї свідомості немає, там є безнадійні змагання до єдності. В нашому конкретному випадку йдеться про спільноту національну. В національній спільноті цінності, які зумовлюють єдність, а навіть само існування нації, є духовно-культурні цінності без яких не існує окрема нація, лише маса людей («демос»).

І ось ці духовно-культурні цінності, і завдяки їм, українська національна спільнота творить єдність і, в соціологічному розумінні, особовість, самобутню і окрему від всіх сусідніх з нею націй. Ця духовно-культурна окремішність і самобутність та свідомість її членів єдності і особовості зумовила визвольні змагання української нації та її також і політичну окремішність та державну суверенність. І тут національна свідомість переплітається з політичною свідомістю і взаємно себе доповнюють, а власне, політична свідомість зумовлена — є свідомістю національною.

Так само, як й інші нації, українська національна спільнота, природно, силою життєвих вимог і цивілізації є єрзничкована. Тепер йдеться про те, щоб силою національної єдності поєднати між собою ті елементи, на які національна спільнота єрзничкована і заставити їх гармонійно чи солідарно діяти. Звідти зродилася й випливає ідея національного солідаризму, яка не вичерпується гармонійним діями елементів, але сягає глибше в ідеологічно-політичну площину.

Нині ми ведемо визвольні змагання за повернення суверенності українській державі. Ці змагання є, в основному, питанням чисто політичного характеру. Іншого характеру вони не мають і не можуть мати. Речниками і реалізаторами тих змагань повинні бути й є політичні організації та партії, в які єрзничкована є українська на-

ціональна спільнота. Визвольні змагання провадяться різними засобами й методами. На Рідних землях йдуть революційно-збройні змагання. На еміграції і на міжнародному форумі відбуваються політично-дипломатичні змагання. Як одні так і другі є необхідні й неминучі, і взаємно себе доповнюють. Ідеться про те, щоб їх об'єднати чи сконсолідувати до однієї дії — одним фронтом. Бо ж одна мета, одні завдання й одні вороги.

Маючи це все на увазі, ОУН заініціювала консолідацію всіх творчих і політично-діючих сил в одному спільному центрі та, дійсно, як Ви слушно зауважуєте, вона внесла найбільше праці до консолідаційної акції, яка остягає успіх, а саме — створення Української Національної Ради, до якої увійшли усі українські політичні організації та партії, за винятком Союзу Гетьманців-Державників. Мотиви чи принципи, які подає СГД не можна, на мою думку, визнати за правильні. Бо ж у кожній великій акції загально-національного значення треба інколи дещо поступитися зі своїми груповими амбіціями чи аспіраціями. Тим більше це треба зробити сьогодні під час визвольних змагань, коли справа йде про бути чи не бути не лише українській суверенній державі, але, може, навіть українському народові. І в тій ситуації, в якій ми сьогодні перебуваємо, я вважаю, що консолідація є *conditio sine qua non* успіху, не лише нашої роботи на еміграції, але й визвольних змагань взагалі!

Безперечно, що деякі політичні середовища намагалися, намагаються і далі намагатимуться дістати з консолідації якнайбільше користі для своїх партійних цілей. Це є природно. І не в тому лиха. Лише в тім, коли ті намагання не мають меж і стриму. Коли в тих намаганнях забувають про загально-національні вимоги, а мають на увазі суто свої партійні вимоги. І з такими явищами треба вже боротися. Бо ж за ними і з них випливають такі явища, як декларування про консолідацію, координацію і т. д., а на ділі мають на увазі не сконсолідування, лише «укопсолідування» когось під свою команду. Один з проявів такого «укопсолідування» був останній з'їзд ЦПUE в Німеччині і СУБ в Англії. Це «укопсолідування» в ЦПUE і СУБ-і не є цілком. Ні! Це є засіб. Засіб, щоб за його допомогою згодом «укопсолідувати», чи як пишеться, «робити тиск» на УНРаді. Це вже не є іронія, це є глузування з консолідації, а з нею й з українського громадянства.

І з цими явищами треба рішуче і послідовно боротися. І, як виявилось, треба провадити боротьбу не лише з середовищами чи групами, але й особами, бо як довели наслідки, останнього з'їзду ЦПUE, особи, які виступали під фірмою одного середовища, заступають інтереси іншого середовища в більший мірі, ніж інтереси того середовища, від імені якого виступали або яке й очолюють. Це вже є суспільна недуга, з якою треба боротися як зі звичайною проказою в організмі, якщо хочемо зберегти організм морально здоровим. І в успіху боротьби з тою суспільною проказою я бачу передумову збереження досягнутої консолідації та єдності. Во загрозу для консолідації я добаваю не виключно в середовищах, а також і в деяких особах, які непоміжовані у своїх особистих хорових амбіціях і зарозумілості. І це повинна собі наша суспільність усвідомити ясно і зробити з того належні висновки.

Запитання: Радість, з якою загал українського громадянства прийняв вістку про створення УНРади була, на нашу думку, зумовлена двома причинами: 1) свідомістю, що основною передумовою успішного переведення визвольної зовнішньо-політичної акції є її координація в єдине рішення, 2) переконанням, що створення УНРади є позитивним осягом у органічному стремленні до внутрішньо-національної єдності.

За некороткий вже період існування й праці УНРади та її Виконного Органу перше захоплення опадло. Стає не так у наслідок пропагандистського походу опозиційних груп проти УНРади, як у наслідок надто малої рухливості деяких органів Виконного Органу й слабкого використання дуже сприятливого психологічного моменту. Чи це дійсно так, чи у своїх висновках я помиляюсь? В чому, на Вашу думку, полягає головна причина того, що початкове захоплення опадло, і як це провина?

Відповідь: Українське громадянство при привітало завершення консолідаційної акції і створення УНРади. Це є доказом його національної свідомості та політичної зрілості. З цих висновків й інше усвідомлення, а саме: успішна постановка визвольної боротьби взагалі, а не лише зовнішньо-політичної акції внутрішнього упорядкування і, нарешті, усвідомлення шкідливості взаємопожирання політичних середовищ і то тоді, коли зовнішній ворог намагається знищити та розкласти все наше суспільство. Це усвідомлення зовсім не поспало. Я особисто мав нагоду в цьому переконатися при моїх відвідинах 11 осередків-таборів, в яких я мав доповіді про УНРаді. Незадоволення існує лише у певній частині українського громадянства. І це незадоволення існує саме у наслідок пропагандистського походу опозиційних груп проти Державного Центру й УНРади.

Немає сумніву в тому, що ставлення громадянства до Державного Центру з УНРадію на чолі у великій мірі залежить і буде залежати від рухливості чи нерушливості Виконного Органу в цілому, чи його окремих ресортів. І це нам в УНРаді, чи краще казати в президії УНРади, як і зокрема у Виконному Органі треба мати на увазі. І це має бути на увазі. Але підходячи до питання «рухливості» чи «нерушливості» Державного Центру взагалі, а Виконного Органу зокрема, українське громадянство повинно також мати на увазі ті суб'єктивні та об'єктивні умови, в яких їм доводиться працювати. Здається, що Ваше окреслення «рухатися» є дуже влучне, бо про систематичну і послідовну працю ледве чи в тих суб'єктивних і об'єктивних умовах може бути мова.

Коли йдеться про об'єктивні умови українські, то прошу мати на увазі, що у певній частині нашого громадянства, в якій немало ролю грають деякі наші брати за океаном, не говорячи вже про т. зв. опозиційні групи, ще й досі немає ясно скрісталізованої думки про ролю і навіть форму Державного Центру. Одні хотіли б його бачити як Державний Центр на еміграції і для еміграції, інші знову хотіли б його бачити як Визвольний Комітет чи Визвольну Національну Раді. Ця розбіжність поглядів на ролю і форму Державного Центру немало спричиняється до стриманості деякої частини українського громадянства щодо УНРади і вимагає чимало часу й енергії на їх остаточне скрісталізування. На мою думку, ми повинні собі остаточно усвідомити, що Державний Центр з УНРадію на чолі, не є лише для еміграції, так само не є жадним визвольним комітетом емігрантського походження. Це є традиційний, з волі народу існуючий уряд України, існуючий від 1918 року, який ми протиставимо насильно насадженому Москвою «урядові» УССР. Така і лише така постановка справи має змисл, байдуже чи вона комусь подобається чи ні. І чи така постановка вміщується в чинні політичну калькуляцію, чи ні. Бо ж якщо не вміщується їм у цю їхню калькуляцію уряд України, то не вміститься їм і визвольний комітет чи рада, які так само мусіли б вести визвольні змагання за Україну. Не вміщується вона в їхню калькуляцію сьогодні, то буде вона вміщуватися завтра. Але ми не можемо й не сміємо, як «на розпеченій плиті» з дня на день танцювати під смач чи несмак тих, кому в даному моменті в їхній калькуляції подобається чи ні. Це був би вияв браку пошани до самих себе.

Ми маємо свої цілі та завдання і ми до них прямуємо і їх реалізуємо так, як це відповідає нашій національній честі, державним традиціям і будівництву. Такий і лише такий критерій може бути у підході до Державного Центру з УНРадію на чолі й наших революційних визвольних змагань. І як догоду у нас не запанує така постановка справи, так догоду не зможемо розвинути нашої праці й акції у всю широчину, бо ми все будемо в полові чинності впливу і чинності калькуляції, які з нашими цілями і завданнями не будуть мати і не мають нічого спільного, а може навіть їм шкідливі. То далеко не значить, що ми

можемо чи маємо легковажити міжнародні умови чи вимоги. Зовсім так не думаю. Ми повинні за ними пильно слідкувати, приглядатися до них, їх враховувати в наші завдання і спроможності. Але вони не сміють заважати на теренах наших революційних визвольних змагань і остаточної мети, якою є Суверенна Соборна Держава.

І тут переходимо до об'єктивних міжнародних умов. Вони тепер складні і для нас досить несприятливі. Треба мати на увазі, що наш основний ворог, тобто совєтська Росія, є включена до міжнародного укладу сил, з яким нам доводиться мати справу. До того долучуються ще й російська та польська еміграції. Всі вони разом вороже наставлені до українських визвольних змагань і суверенності соборної української держави. З тими всіми ворожими нам впливами ми мусимо боротися і здобувати «праву громадянства» на міжнародному відтинку. Це вимагає чимало часу, сил і енергії та не менше з тим всім коштів.

У рід суб'єктивних умов праці УНРади дехто висуває на перше місце погляд, що деяка повільність у працях Виконного Органу зумовлена браком людей. Цей погляд помилковий. Українська нація є вже настільки багата, що людей до державної праці їй вже не бракує. Вони є. Їх треба лише підшукати і заангажувати. Їх брак людей є коренем лиха, а брак матеріальних засобів для повного розгорнення праці.

УНРада стоїть на становищі збереження повної незалежності від будь-яких сторонніх чинників, отже відстоює опертя на власні сили. Джерелом матеріальних засобів і надалі мусить лишатися сам український народ, а у сучасну добу наша еміграція на всіх континентах. На жаль, треба ствердити, що жертвенність українського народу не йде поруч з вимогами й потребами та спроможностями. Причин цього є багато. Але однією з чоловічих причин є безвідповідальна агітація деяких середовищ проти жертвенності та проти національного податку. І в ній полягає головна причина стриманості деякої частини нашого громадянства по відношенню до УНРади. І ті елементи, які провадять цю агітацію винні у цьому.

Питання: За певних умов політична диференціація еміграційного суспільства не мусить бути явищем від'ємним. Існування опозиції, але опозиції творчої, знаходить своє виправдання в удосконалюванні спільної дії та у позитивних методах її праці. Цього, однак, не можна ствердити про деякого часу опозиційну практику т. зв. бандерівців, які, знайшовши дуже мале помічництво у гетьманському середовищі, як своїм пропагандистсько-тактичним прагненням, так і цілою негативною постановкою своєї політичної роботи намагаються пізнити позиції УНРади. Чи вважаєте, що за нинішнього лобового атак опозиції на УНРаді й за сучасного стану речей у нашому політичному житті є це можливим знайти платформу порозуміння між політичними середовищами, що творять Виконний Орган та опозицію, а як так, то яку?

Відповідь: Диференціація суспільства не мусить бути і не є явищем від'ємним. Я вважаю, що це явище нормальне і додатне. Так само додатним явищем є й опозиція. Але знаємо різні опозиції. Знаємо опозицію творчу і опозицію нищівну. Знаємо опозицію в організмі й опозицію до організму. Опозиція в організмі, тобто опозиція, яка почуває себе складовою частиною його, мусить бути і є завжди і всюди творчою, тобто дає, як ви кажете, про удосконалювання спільної дії та праці, бо ж вона є співвідповідальна за існування організму, якому вона завдячує своє існування і свою цінність. Опозиція ж до організму є завжди нищівною, бо вона змагає за знищення даного організму, щоб у цей спосіб промстити шлях для себе.

З якого, власне, опозицію маємо справу у зв'язку з Державним Центром і УНРадію? Спочатку виникло враження, що маємо справу з двома опозиціями, тобто з нищівною, якою себе виявив Союз Гетьманців, та творчою, яку заповідала ОУНР. На превеликий жаль виявилось, що маємо справу лише з нищівною опозицією до Державного Центру і УНРади. Хто кого знайшов собі як «жвавого помічника», чи ОУНР — гетьманців, чи гетьманців ОУНР, тяжко відгадати. Одні лише можна ствердити, що знайшли себе і поставили себе обидва чинники в площину нищівної опозиції. І це також є причиною «охолодження» деякої частини нашого громадянства до УНРади. Це ми мусимо сказати ясно, без дипломатичних серпанків, і остаточно усвідомити. (Замітання на сесії 11)

ДО СПІВРОБІТНИКІВ, ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ТА ЧИТАЧІВ ТИЖНЕВИКА «ПРОМІНЬ»!

Великодінім числом (ч. ч. 55—56) Видавництво «Промінь» у Зальцбургу прийняло на деякий час видавання українського тижневика в Австрії — «Промінь». Тижневик «Український Голос», що продовжує розвою ліній «Проміня», перебрав на себе дальший зв'язок з його співробітниками та кореспондентами. «Український Голос» рівнож перебрав на себе зобов'язання Адміністрації «Проміня» перед передплатниками цієї газети і на майбутнє кожний передплатник «Проміня» щотижня отримуватиме тижневик «Український Голос» до того часу, поки не буде вичерпана його передплата.

На майбутнє просимо прешмерувати вже «Український Голос».

Зальцбург, дня 28 квітня 1949.

Мюнхен, дня 30 квітня 1949.

Редакція та Адміністрація тижневика «Промінь».

Редакція та Адміністрація тижневика «Український Голос».

Ю. МИКОЛИН

„П'ятий Харків“

У нашому еміграційному житті спостерігається загрозливе явище: перебування в полоні виключно еміграційних проблем і майже цілкомітв незайнявості тим процесами, що відбуваються в Україні. Виправдання, що, мовляв, нам важко заглянути за «залізну заслонку» й одержувати з Батьківщини інформації, не є достатнім. Невдаче наведення д-ром В. Я. в «Часі» того факту, що на доповідях проф. Бойка у Мюнхені про сучасну українську підсоветську літературу була дуже невелика кількість слухачів, а зокрема мало студентства (Мюнхен — осередок українського студентського життя в Німеччині), є саме підкресленням того, що винна не «залізні заслонка», а ми самі.

Поруч із зовсім незобов'язувочими декляраціями про наш духовий зв'язок з Україною, для багатьох з нас Україна — це вже абстракція, відсунена в тінь зовсім реальними думками про країну нового поселення. Для одних сучасна Україна — це Україна 1918 р., другі уявляють її за категоріями західно-українських земель з 1939 р., для третіх же — це, висловлюючись терміном Ю. Шереха, «четвертий Харків» (підсоветська Україна 1940 р.). У залежності від тих заморожених у наших споминах уявлень про Україну «будемо» майбутню Україну й розв'язуємо всі її проблеми.

Що антична аксіома про невідповідність руху і зміни життя якось не сприймається в свідомості більшості нашого еміграційного загону. Ми не хочемо думати про те, що в Україні виростає «п'ятий Харків», нова дійсність. Навпаки, деякі українські еміграційні середовища, а в першу чергу ті, які виступають як «закордонні представництва» «центрів», які нібито, існують і діють в Україні, неначе навісним викривлюють правдивий образ існуючої на українських землях дійсності, створюючи в уяві безкритичної частини еміграції ілюзію того, що вона там бачила б бачити.

Ще доки ми «будуємо» українську державу в наших уявленнях на еміграції, такі ілюзії не є аж надто небезпечні. Але що станеться, коли доля покличе нас будувати не еміграційну, а реальну українську державність? Чи не повториться 1941 рік, коли велика частина тієї еміграції, що, може і з найширшими намірами, верталася в Україну, не мала найменшого уявлення про дійсний стан в Україні та про ті проблеми, з якими там доведеться зустрітись?

Наслідком цього були великі й трагічні помилки, які часто приводили до розриву між українськими народними масами і тими представниками еміграції (а вони ж її в перші дні чекали, як вісників нової правди, як бажаних не тільки помічників, а навіть провідників у будові, як тоді здавалося, нового національного життя) і, врешті, навіть до розчарування тих мас в ідеї, з якими вони до них прийшли. Винні були не ідеї, а виключно їхні носії, які не збагнули обставин і не зуміли знайти розв'язки різних життєво-закономірних і зрозумілих, але для них несподіваних проблем, які перед ними висувала дійсність в Україні.

Заспокоєння себе тим, що, мовляв, сам український нарід збудує українську державу, а еміграція прийде вже на готове (якщо її взагалі нарід допустить в Україну, — додає дехто), є тільки злочинним скиданням з себе того обов'язку, який завжди виконувала кожна політична еміграція й мусітиме виконати наша еміграція не тільки в підготовці, але й у будівництві української державності. Помилки 1941 р. у наслідок зовнішніх об'єктивних обставин не вплинули вирішально на цілість української справи. Повторення цих помилок у майбутньому, у черговому вирішальному етапі нашої історії може катастрофічно відбутися, і то на довгий час, на наших визвольних змаганнях.

Ми не збираємося нині давати докладної аналізи всіх процесів, що відбуваються в Україні. Але вже досить побіжний огляд сучасного стану в Україні дає нам певне право говорити про важку запеклу боротьбу українського народу з московсько-більшевицьким режимом. Однак — і це мусимо собі усвідомити, — ця боротьба, це не кількасоттисячні армії повстанців, це не збройна боротьба народу, який узяв у руки зброю, щоб остаточно і раз назавжди скинути ярмо ворожого поневолення, як це дехто собі уявляє на еміграції думаючи категоріями Волині й Галичини 1943—44 років. Навпаки, хоч як це декому може бути на еміграції не подобається, ми все таки мусимо ствердити, що основним і вирішальним полем нашої боротьби на українських землях за останній час не є збройна повстанська боротьба. І це цілком природне і зрозуміле для тих, хто добре знає умови советського політичного терору.

А все ж таки боротьба, про яку говоримо, далеко більш кривава, далеко запекліша і далеко вирішальніша для всього українського народу, ніж збройна повстанська боротьба. Це боротьба за саме фізичне й духове збереження українського народу.

Іде боротьба двох сил: грубої фізичної сили окупанта і природної духової національної відпорності самого українського народу. Новітні московські володарі вже цілком явно намагаються раз назавжди ліквідувати проблему не тільки українського «сепаратизму» (за сучасною московською термінологією «буржуазного українського націоналізму»), але й взагалі саму етнічну окремішність українського народу. Читачи советської преси, щораз частіше можна там зустріти не тільки на урядових посадах по українських містах

і адміністративних, не говорячи вже про промислові, — центрах, але й колгоспах і то навіть у недавню «воз'єднаній» Західній Україні російські прізвища. А зате щораз більше зустрічається українських прізвищ у «колгоспах і підприємствах центральної Азії й далекосхідних советських районів. У самому серці України біля Черкасів виростають такі, як «Русская Поляна» («Правда», 11. 3. 49), а зате лівівські українці, як повідомляло недавно київське радіо, їдуть на Урал тощо. Кілька місяців тому советська преса повідомляла про «добровільне» переселення великої кількості селянських родин з «центрально-західних областей СРСР» (читай: України) до вабярського краю. Для збільшення такого добровільного переселення уряд дає матеріальні й правні пільги. І немає сумніву, що їдуть туди й ті, яких примусово виселяють (а таких тисячі), як і ті, які воліють виїхати туди добровільно, щоб на деякий час звільнитися від нестерпного господарського тиску й політичного терору в Україні. Це все тільки окремі фрагменти тієї величезної акції, яку в широких масштабах започаткував Кремль після війни по відношенню до неросійських поневолених народів СРСР і яку він переводить і перетворює посилено й у майбутньому. Тому, навіть і ті, які добре знали «четвертий Харків», коли повернуться через деякий час з еміграції, можуть не впізнати вже «п'ятого Харкова». І з цим фактом мусимо чиститися у наших планах про майбутній поворот на Батьківщину.

Поруч з акцією чисто фізичної ліквідації українського народу як етнічної цілості, йде в останній час особливе посилене наступ Москви, який має на меті цілковите знищення свідомості національної окремішності українського народу та остаточно його русифікацію. Київське радіо передає майже виключно російські програми, в українській підсоветській літературі, мистецтві й науці за останні чотири роки кількома хвилями відбувалася чистка від «буржуазно-націоналістичних ухилів». Львів дістає російські назви вулиць, буковинські селяни вишивають великий портрет Пушкіна тощо — все це також багатомовні фрагменти одного великого фільму, ім'я якого «славянське ручей солиться в руському морі». Фактично йде вже навіть не тільки про слов'янські потоки, а взагалі всевітні потоки, що мали б злитися в російському імперіалістичному океані. Одним з перших потоків, який за плянами Москви має злитися до того океану, є Україна.

При цьому духовому наступі ми не згадуємо вже про такі старі й загально-відомі речі, як «політично-пропагандистне «перевиховання» і «виховання» української молоді в яскраво насиченій російським націоналізмом большевицькій доктрині та відновлення за останній час атестичної пропаганди в комсомолі. На з'їзді комсомолу, що відбувся кілька тижнів тому в Москві, секретар його Центрального комітету Михайлов, виступаючи проти нехтування явища релігійних впливів серед комсомольців, кинув клич: «Комсомол не сміє дотримуватися «нейтралітету» щодо релігії».

І, врешті, як допоміжний засіб для досягнення головної мети Москви, є щораз більше посилення господарського закріпачення українського селянства і робітництва. Новоприєдані західні українські землі стали великою прогалиною в цілій советській господарській і духовій системі. Вони ще дотепер є чинником, який дезорганізує цю систему й ослаблює господарський і духовий зашморг на ший українського народу. Тому то так посилено за останні два роки провадиться колективізація цих областей поруч з їхньою духовою «перевиховкою» на «соціалістичне» большевицьке копито. Треба думати, що, не зважаючи на весь опір населення цих областей, недалеким вже той час, коли й вони будуть остаточно підірвані до загальної советської рівні і слабе місце зашморга за допомогою МВД-МГБ буде остаточно зліквідоване, при чому знову таки помахують на скід тисячі представників «капіталістичного елементу села», ліквідовані згідно з відомою тезою Сталіна про «колективізацію водночас зі знищенням куркулів, як класу».

Так виглядає один бік фронту. Що ж дється по другому боці? Ряд рішень ЦК КП(б)У і советського уряду про необхідність відновлення і налагодження колгоспної системи та боротьби з порушеннями «трудової дисципліни», особлива увага, що її приділяють питанням відновлення партійної й комсомольської дисципліни та ідеологічної підбудови партійників і комсомольських кадрів — все це вказує на існування сильного пасивного опору большевицькій системі в усіх соціальних верствах українського народу. Остання війна ствердила, що цей пасивний опір проти вже до війни існував не тільки серед колгоспників та робітництва, але навіть і серед членів партії та комсомолу. Війна на коротку мить розкрила перед українськими народними масами, які на протязі 20 років перебували за советською «залізною заслоною», перспективи іншого, вільного життя. Цей, хоч і короткий сон про волю, якою здавалася для тих мас після сталінського терору напочатку гітлерівської окупації, хоч і приглушений новою, ще жорстокішою дійсністю, збудив нові сили до продовження опротиву посиленому советському терору.

Не менш важливим чинником у підсиленні цього опротиву є зіткнення з населенням західно-українських земель. Переміщення населення центрально-східних і

ВІСНІЗ України

Неспокій на Припівщині

В одному з чисел часопису «Припівщина», що виходить як орган «Української Народної Ради Припівщини», але в якому українською мовою подається лише цей підзаголовок, знаходимо повідомлення, яке закликає населення Припівщини виконувати п'ятирічку й не звертати уваги на неспокій, які «дехто» викликає в країні. З дальшого змісту цього повідомлення недовідно виходить, що мова тут не про якісь незнані неспокій, а про чинну боротьбу українського народу проти московської окупації та проти московських намісників, без огляду на те, чи вони є Хрущови чи Готвальди.

Часопис всіляко переконує населення, що воно, мовляв, має щастя, перебуваючи під чоботом московських намісників і що не існує найменшої причини для його незадоволення своєю долею. Проте увесь зміст газети говорить зовсім інше. Він між рядків промовляє про те, що многострадална Припівщина переживає і в складі Чехословаччини свою Голготу, що вона тепер йде шляхом знищення її національного обличчя. Її немилосердно русифікують.

Хоч теоретично Припівщина вважається українською і навіть там існує Українська Народна Рада, але пресовий орган цієї Ради нічого українською мовою не містить. В одному листі до дискусувача редакція пише:

Русифікація Буковини

Свого часу офіційно Гітлера, що був головним уповноваженим Гітлера у справах германізації окупованих територій, писав: «Нашим завданням не є германізувати схід у старому розумінні, тобто автохтонам нав'язувати німецьку мову і закони, але дати про те, щоб на Сході оселилися люди виключно німецької, германської крові». Ця спроба Гітлера завалилася.

Тепер москалі у їхніх намаганнях русифікувати окуповані ними землі вживають відразу обидва способи: і новий, і старий. Вони і переселяють на окуповані землі людей московської крові, і автохтонів вчать московської культури.

Швейцарський часопис «Бернер Тагблат» пише: «Навіть фальшована московська статистика яскраво виявляє цю політику. Якщо в 1897 р. українці становили 23% всього населення імперії, то в 1939 р. на них припадає вже тільки 16,5%... Головні посади в урядах компартії т. зв. союзних республік посідають москалі й тому не дивно, що ці уряди беззастережно схвалюють русифікаційну політику в цих поневолених країнах».

Ще наслідки нового методу колонізації. Для решти населення, щоб його паралізувати — застосовується старий метод — нав'язування йому мови й духу Москви. За останніми повідомленнями з Чернівців, ця частина України, що досі у найменшій мірі була між жорнами русифікації, тепер саме найбільше перемелюється. Російську мову й національну московську почуття — нав'язують всім: починаючи від студентів університету і аж до селян та робітників.

При Чернівцяхкому університеті засноване наукове студентське товариство. Під час першої ж конференції цього товариства на географічному факультеті прочитані такі доповіді: «Смігон Дежнев (російський мандрівник) — перший дослідник Сибіру», «Вихід росіян до Тихого океану» і «Відкрит-

західних українських земель не тільки спричинюється до стирання різниць двох (чи навіть трьох) українських ментальностей, що творилися в кількох різних системах, і до витворення одного соборного типу українця, але й на підсилення свідомості, що не створеною західними українськими силами всеукраїнського спротиву вже не тільки соціальному, але й національному поневоленню».

Кличі визвольної національної боротьби, кинені ще в 1941 р. націоналістичним активом на землях Наддніпрянщини і проголошені згодом у бряжоті повстанської зброї не могли бути заглушені навіть найбільшим терором і дісталися в усі закутки України. І тут треба підкреслити особливу роль організованого українського підпільно-революційного руху. Не зменшуючи ні в чому значення й заслуг збройної повстанської боротьби, як одного з виявів дії українського революційно-визвольного руху, мусимо ствердити, що за сучасних умов головна вага діяльності цього руху переходить у форми підпільної визвольно-революційної дії, як єдиної доцільної за даних умов боротьби. Наявність цього руху в Україні є запорукою того, що ідеї національної визвольної боротьби будуть постійно чинником, який формуватиме стихійний відрух народних мас проти большевицького режиму в свідоме прагнення національної незалежності.

Значення існування й діяльності (про її методи поки що не час говорити) українського підпільно-революційного руху виходить далеко поза межі України і матиме вирішальний вплив на неминучий розвал советської імперії. Завдяки ключевій позиції України противомосковському визвольному фронті народів, роль українського визвольного - революційного руху набуває виключного значення у визвольно-революційній боротьбі інших поневолених народів. Тому й у своїй боротьбі український визвольно-революційний рух мусить брати до уваги й усі інші національні групи, з

«Не пишіть нам по-словацьки, бо не маємо часу для перекладів. Пробуйте писати по-російському або пишіть своїм діалектом» (підкреслення наше — Ред.). Отже, нормальною мовою є мова російська, а на останньому місці стоїть «український діалект», або як казали за царату, — «малоросійське нареччє». Не тяжко також і зрозуміти — хто саме працює в редакції цього часопису, що не знає словацької мови.

В українській Припівщині єдиною вишкідковою мовою Учительського Інституту є російська мова. Отже, ясно, що Інститут готує русифікаторів. Завідувач бригадами Свидника пише: «Кто ми такі? Ми тоже русские, синовья великого народа богатырей і героїв». Існєнє не можна вже сказати!

Існєнє тут, очевидно, й українські школи нижчого типу. Але в них всі стіни удекоровані Сталіним і портретами «карпато-русских деятелей». Існєнє й український театр, але він подає такі «українські» речі, як Афіногенівна — «Машенька», Чехова — «Юбілей»... Існєнє в Припівці й українська радіосекція, але про неї, як пише сама газета Української Народної Ради, «дбають так, що вона не здібна навіть будьякі програми. Во і нащо? Хіба «синовья русскаго народа» не досить слухати Москву?

А чим займаються робітники? Випускники художньо-промислової школи в Вишніцях виготовили великий килим (2×3 метри) в гуцульському стилі, але з портретом... Пушкіна!

Чи це не «собиранє русских земель», як казав Хмельницький? Це робиться в «союзній республіці» Україні, яка нібито є рівноправним членом Радянського Союзу.

ПУШКІН У ВИШНЯВІ СОРОЧЦІ

В Україні, наче до найбільшого свята, готуються до 150-річного ювілею Пушкіна. Навіть до Шевченківських свят не було такої дбайливої підготовки, як тепер за наказом з Москви до пушкінських святкування. 11 квітня в Києві відбулося засідання республіканського комітету для відзначення пушкінського ювілею за участю представників ради профспілок, державного видавництва художньої літератури, Академії Наук УРСР, спілки мистців України та Українського радіокомітету. Театри України підготували у своїх репертуарах твори Пушкіна, в Україні видано понад 200 тис. примірників творів Пушкіна, по всій Україні відбуваються пушкінські концерти, у с. Кам'янка, Кіровоградської обл., організується музей Пушкіна. Яскравим доказом викликаного указом з Москви «ієстизму» українського населення до «великого старшого брата і вчителя» Пушкіна є повідомлення московської «Літературної газети» про те, що у Вишніцях на Буковині виготовляють великий gobelen-портрет Пушкіна з орнаментикою в гуцульському стилі.

якими большевицький уряд так старано перемішав українське населення.

В сучасній Україні рівнобіжно з формуванням типу «українця», для якого саме слово «Україна» є тільки територіальною ознакою, поруч зі збільшенням чужого (не конкретно ворожого для нашої визвольної боротьби) елементу виростає у глибині українського народу збуджені підвали останніх років і підсичуваний невинною працею українського революційного підпілля струмені свідомого, хоч поки що й пасивного опору національному поневоленню. Не дарма ж брошура Вахана проти українського підпілля видано накладом аж 75 000 примірників. Не дарма ж і Хрущов, і Коротченко, і Гренчука примушені були на протязі декількох років виступати офіційно проти «буржуазних українських націоналістів», а Мамуліський напочатку 1945 р. у Львові навіть змушений був «розвіяти» ідеї політичного українського визвольного руху. Так само і звернення «уряду» Української ССР 28 лютого 1946 р. не обмежується тільки лайками на адресу «банд українсько-німецьких націоналістів», але й намагається доводити, що, мовляв, український визвольний рух під вивіскою «Соборна Україна» намагається «відібрати в трудящих волю, землю, право на працю, освіту, вільне щастиве життя і відновити режим рабства і батога, позбавити трудящих їхньої батьківщини».

Ці заяви доводять, що кремлівські володарі поважно рахуються з небезпечною українською визвольною руху, який, не зважаючи на 20-літній терор і ліквідацію провідних національних сил України, знову своїм підходом охоплює Україну. Цим і треба пояснити таку посилену русифікацію України за останній час. Але саме наявність нового підсиленого спротиву українських народних мас є й на довгий час залишиться поважним гальмом для цієї акції Кремля. І саме в цьому і полягає особливе значення існування в Україні підпільного визвольного-революційного руху.

Політичне положення в Європі відпружується

Минулі два тижні наповнені важливими подіями, що матимуть немале значення для дальшого мирного розвитку в Європі та у світі. По десятиліттях завзятої боротьби Ірландія здобула врешті повну самостійність і столітнє англо-ірландське напруження закінчилося тим, що англійський король і голова англійського уряду висловили свої найкращі побажання з нагоди проголошення самостійної Ірландії (18. 4. ц. р.).

Немаловажною подією, зокрема для внутрішньої стабілізації Франції та для скріплення оборонного валу проти посиленого ідеологічно-політичного наступу комунізму в Азії, був поворот цесаря Бао-Дай до Індокитаю. На основі підписаного Францією нового договору — Кохінхіна та інші провінції Індокитаю перестають бути французькими колоніями, а стали рівноправними членами Французької Унії. Матерія враження, що військові успіхи китайських комуністів і керований з Москви тотальний наступ комунізму на т. зв. колоніальні народи, як засіб московського імперіалізму для

здобуття політичних впливів в Азії — творять зовнішні причини того, що Франція, за прикладом Англії та Голандії, намагається розв'язати заузлене питання своїх далеко-східних колоній.

Події в Китаю розвиваються все трагічніше для національного уряду. Як відомо, мирові переговори між обома суперниками не увінчалися успіхом. Коротку передісторію комуністи використали для того, щоб морально ще більше розкласти противника і підготувати нові військові акції. В загальному наступі вони перейшли ріку Янцзи, заняли Нанкін й прямують на Шанхай. В останніх днях комуністичні армії заняли Гангчу й облягли Шанхай. Доля цього важливого торговельного міста незвідна і не можна вірити, щоб військові сили національного уряду, які, як подають пресові агенції з китайських фронтів, розкладаються із середини, змогли довший час обороняти Шанхай проти комуністичної переваги.

Осередком увагу політичної опінії світу останнього тижня були Лондон та події в Німеччині і навколо неї.

МИТРОПОЛИТ ДІОНІЗІЙ ПОКАЯВСЯ ТЕЖ...

Кол. голова православної Церкви в Польщі, митр. Діонізій, який як за Польщі, так і за німецької окупації ставився з великим ерозумінням до потреб православних українців й висвятив в єпископи Іларіона й теперішнього голову УАПЦ — митр. Полікарпа, чим і спричинився до відновлення автокефалії Української Православної Церкви, — вийшов з варшавської в'язниці після 10-ти місяців перебування в ній. «Злочином» митр. Діонізія було те, що він визнавав зверхність царгородського, а не московського патріарха. Тепер же, «визнавши свою помилку», митр. Діонізій зберіг єпископський сан і має привести православних у Польщі до «єдності з матірною російською православною церквою».

Читайте і поширюйте свій тижневик «УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС»

«Бритійська Родина Народів» збережена

33,4 міль. км. кв. п'ятьох континентів і 554 міль. населення всяких рас, мов та релігій охоплено назвою «Бритійської Родини Народів», як офіційно звучить назва Бритійської Імперії. Від первісних жорстоких форм типової колоніальної політики, що нині увійшли вже в історію як недостойні людської гідності методи володіння, через повільне попускання віжок аж до добровільного перебування у рамках Бритійської Імперії окремих її складових частин — це еволюційний шлях найбільшої побіч морської флоти сили англійців — неперевіршеної у своїй гнучкості і твердості у своїх цілях англійської дипломатії. Підчеркувана англійцями основна засада їхньої політики — «не плановість, але вільний розвиток подій визначає нашу політику» — виглядає неймовірною, але багата у різні зміни історія британської держави оправдує її, бо дійсно, частіше досягали англійці своєї мети не прямою акцією витворення політиків, а шляхом вмілого використання їх. І коли в минулих днях рішалося, чи особа короля не стане перешкодою на шляху до дальшого перебування індійської республіки в Бритійській Родині Народів — світова преса не сумнівалась у тому, що державні мужи Англії та її домінії найдуть доцільне поєднання політичних противоріч так само, як зуміли його найти в 1931 р. у Вестмінстерському статуті, коли простою формулою («Домінії є автономними членами спільноти всередині Бритійської Імперії, рівні у своїх статутах, невіддільні одна однієї у внутрішніх та зовнішніх справах, але з'єднані спільною вірністю тронові і добровільно злучені як члени Бритійської Родини Народів») була зліквідована загроза розвалу

імперії, «де сонце не заходить». Вихід з важкого положення був найдений і тим разом.

В днях 22—27. 4. ц. р. у Лондоні за участі прем'єр-міністра Великої Британії, Австралії, Нової Зеландії, Південної Африки, Цейлону, Індії, Пакистану та міністра закордонних справ Канади у «найважливішій» (як висловлювалась британська преса) конференції Бритійської Родини Народів вирішувалося одне питання: чи Індія, як вповні суверенна республіка з президентом на чолі, залишиться у складі БНР, чи у складі вірної королеві, але з доволі обмеженими

Зроджується Західньо - німецька держава Припинення блокади Берліну

Підготовчі праці над прийняттям конституції для майбутньої Західньої Німеччини, сильно торпедовані німецькою соціал-демократичною партією, наближаються до свого успішного закінчення. Завзята боротьба німецьких політичних партій з приводу окупаційного статуту й конституції закінчилася пізнанням, що створення західньо-німецького уряду в рамках західньо-європейської спільноти залежить від єдності їх постави. Впродовж 48 годин досягнули вони у всіх спірних питаннях, за виключенням питання науки релігії у публичних школах, компромісу й 25. 4. на франкфуртській конференції трьох військових губернаторів та керівних політиків Парламентарної Ради у Воні дійшло до важливих узгоджень. Ген. Клей висловився, що 15. 5. ц. р. вступити у силу конституція Західньої Німеччини, а в половині липня

впливами, Бритійської Імперії залишаться лише «бритійські держави» (Австралія, Нова Зеландія, Велика Британія). Після шостиденних нарад знайдено такий компроміс: в майбутньому англійський король є символом добровільної унії членських держав. Республіканська Індія остане й надає повноваженням членом Бритійської Родини Народів та визнає символічний статус короля, але він не може виконувати жодних функцій у відношенні до Індії. Майбутній індійський президент не є заступником англійського короля, лише головою держави з суверенними уповноваженнями.

приступити до роботи західньо-німецький уряд.

Рівночасно дійшло до важливих рішень у справі совєтської блокади Берліну. Розмови між уповноваженими Америки, СССР, Вел. Британії та Франції на тему ліквідації берлінської блокади і американської протиблокади закінчились успіхом. Блокада Берліну має бути знята з днем 12. 5. ц. р. 23. 5. ц. р. має діяти до конференції міністрів закордонних справ згаданих держав.

З днем 15. 5. ц. р. військовий губернатор американської окупаційної зони Німеччини, ген. А. Клей, відходить. До часу вступу американського високого комісара після створення західньо-німецького уряду, функції губернатора виконуватимуть генерали Гюбнер та Гейс.

Боротьба трьох сил у Південній Америці

Окремі вістки з Аргентини, Уругваю чи Венесуели пригадують про те, що «континент перманентної революції» — Південна Америка — вже довгий час є тереном боротьби трьох сил. Вдає більша за Європу Південна і Середня Америка творять громаду 20 держав, що завдяки своєму паралельному історичному розвитку пробують спільно рішати свої своєрідні проблеми. Як до стилю загального життя, так і до політичних подій у Південній Америці, не можна застосовувати європейської мірки. Політичні ідеології, що живуть і поширюються у Латинській Америці, ґрунтовно різняться від тих же в Європі, хоч не раз і мають таку саму назву. За непростих південно-американських відносин помітні на тому континенті тенденції до концентрації та централізації влади. Три сили змагаються нині за політичне опанування Південної Америки: паніберійська політика економічно найпотужнішою з південно-американських держав — Аргентини, що шляхом тісної співпраці Латинської Америки з усіма романськими державами змагає до того, щоб заняти по-

зиції «третьої світової сили», — панамериканської план, США та комунізм. Змагання тих сил і визначає політичний образ повоєнної Південної Америки в цілому та окремих її держав зокрема. Комунізм, поміж великої моральної та матеріальної помочі Кремля, мимо добре приспосібленої до південно-американських відносин активної своєї політики, в останні роки втрапив свої позиції, зокрема в Аргентині, Бразилії, Чилі і не в стані підмінувати зростаючих впливів своїх двох суперників. Головною силою у руках американців є панамериканський пакт і підперта державною політикою охота підприємчих американців до господарських інвестицій. Хоч політичне проникання США зустрічає тверду опозицію, скеровану проти «доларового імперіалізму», то все ж Латинська Америка є і мусить бути чутливою на співпрацю з США, бо у вирішальній мірі регулярний її економічний розвиток є узалежнений у значній мірі від американського промислу. Паніберійські позиції аргентинської політики опираються в першу чергу на сільсько-господарську базу тієї держави, на спільну

іспанську традицію, на духово-культурну пов'язаність з Іберійським півостровом й на католицизм. Відкинення з боку США свого роду плану Маршала для Південної Америки та зацікавлення соціальними проблемами країни і намагаються поліпшити матеріальний стан трудящих — посидило у значній мірі позиції уряду Перона не лише всередині Аргентини та його вплив на сусідів, але підвало ще більше реального ґрунту для того, щоб Аргентина, спираючись на опортуні південно-американських держав проти впливів сильного північно-американського капіталу, могла відіграти поважну роль у міжнародній політиці.

У всякому разі, події у Південній Америці будуть не без впливу на дальший розвиток світової політики, а її потенціальна вага і антикомуністичний курс дають для нас, українців, дуже добрі підстави уважно слідкувати за розвитком подій у тому континенті, з яким, до речі, зв'язані надії не одного нашого емігранта.

□ (Ройтер) Грецький міністр безпеки, Рендіс, повідомив, що на загроженому партизанами Пеллопонезі встановлено спокій і порядок. Американський посол Гред оцінює військову, господарську і політичну ситуацію в Греції оптимістично й висловив переконання, що грецька армія з американською поміччю переможемо закінчить ще у цьому році бої з партизанами.

□ (Ройтер) Під головуванням Бевіна в Лондоні відбулось засідання міністрів закордонних справ В. Британії, Франції, Італії, держав БЕНЕЛЮКСУ, Данії, Норвегії, Швеції та Ірландії. Темою наради було обговорення останніх підготувань для створення Європейської Ради. Ця Рада, що складатиметься з Комітету Міністрів й Консультативного Зібрання, мала б вперше зійтися в серпні ц. р. у Штрасбургу (Франція).

□ (УП) У зв'язку з холодною війною совєто-турецькою, міністр закордонних справ Туреччини, Садак, домагається створення середземноморського пакту, як доповнення Атлантичного пакту.

□ (АКА) В днях 14—16. 5. ц. р. в Баарн (Голандія) відбувається міжнародна соціалістична конференція, на якій, між іншими справами, буде вирішена справа відношення до поодиноких еміграційних соціалістичних партій.

□ (УГ) Польський католицький єпископат скерував до вірних листа, в якому закликає не присвячувати уваги твердженням польського уряду про те, що польські священики є «ворогами держави» й ігнорувати напади проурядової комуністичної преси на церкву та духовенство. Енергійний тон листа вказує, що конфлікт між церквою і державою у Польщі все більше заострюється.

□ (АП) Польський ген. І. Р. Модальські доставив спеціальній комісії при американській Палаті Репрезентантів по дослідженні ворожих для Америки рухів. 27 документів, з яких випливає, що польське посольство у Вашингтоні є центром шпיוнажі. З двох керівників звідти шпיוнажних організацій, одна спеціалізувалась на тасмниці атомової енергії, а друга була розгалужена аж на Канаду і Мексико.

□ (ЮП) Вкінці квітня відбувся в Парижі т. зв. світовий конгрес прихильників миру. Цей, як і попередний аналогічний конгрес у Нью-Йорку, був організований совєтофільськими групами. «Гостями» паризького конгресу, на якому доходило до гострих сутичок між прихильниками західніх демократій та засліпленими прихильниками СССР, було символічне подружжя Корнійчук-Ванда, Василівська і московський митрополит. Одночасово відбувся такий же конгрес у Празі. Цікаво, що пражський уряд запізненням ухвалив в'їздових віз югославській делегації, унеможливив останній взяти участь в конгресі. Швайцарська газета «Вазер Нахріхтен», коментуючи паризький конгрес, пише: «Фарсоєм є, що загальне бажання миру було використано для комуністичної пропаганди великого стилю».

□ (АП) 21. травня ц. р. за участі 48 держав відбудеться в Женеві міжнародна конференція для ревізії т. зв. Женевських конвенцій (питання ранених і полонених у війні). Конференція має прийняти нові постанови щодо охорони цивільного населення підчас війни.

□ (УП) В Будапешті був підписаний пакт приязні і взаємної помочі між ЧСР та Мадяриною. Пакт передбачає взаємну поміч у випадку німецького нападу, згл. агресії на когось зі союзників з боку держав, що «прямо чи непрямо» зв'язані з Німеччиною.

□ (УП) Уряд Ірану анулював ірансько-совєтський пакт з 1921 р., на основі якого СССР міг військово окупувати Іран у випадку «нарушення безпеки» Ірану з боку зовнішньої сили.

□ (УГ) Пленум ОН засудив потоптання прав людини в Угорщині та Болгарії. Великодержави будуть змагати до того, щоб в обох країнах була дотримано ті мирові клязули, які заповнюють населенню волю і свободу.

□ (НЦ) 25. 5. ц. р. у Швайцарії, де на добровільному вигнанні живе бельгійський король Леопольд, має дійти до зустрічі між Леопольдом та його братом, нинішнім регентом Бельгії, Шарлемом за правдоподібною участі прем'єр-міністра Г. Спаака. Ця зустріч має бути останньою спробою поладодження «королівського питання» в Бельгії, яке триває від 1945 р. і утруднює спокійний внутрішньо-політичний розвиток тієї країни.

□ (УГ) Після декількох днів нарад Політична Комісія ОН передала справу майбутнього італійських колоній Лібії, Еритрії й Сомалі до підкомісії. Це практично означає, що доля італійських колоній відложена на довший час. Таке рішення відповідає інтересам Англії, яка управляє усіми італійськими колоніями за винятком півд. Лібії, яку адмініструють французи. Совєтський делегат відновив свій проект з осени минулого року, яким СССР домагасться спільної комісарської управи над італійськими колоніями.

ДУРНІТА ЧИ ПРОВОКАЦІЯ?

З Чикаго ми одержали листівку, яку там недавно поширювали між українськими мешканцями цього міста. З уваги на особливий, просто таки «історичний» зміст цієї листівки, містимо її без будь-яких змін і коментарів:

«До українців міста Чикаго! Український народ! Ми нова українська еміграція в місті Чикаго протестуємо проти виступів Дмитра Чупри і опери «Тарас Бульба». Стверджуємо, що Чупра є комуністичним агентом і з наказу більшовиків провадить розкладову роботу між українцями. То виявила наша розвідка в Канаді, де Чупра бере гроші з російського консуляту. Для того Чупра тримав у своїй банді жидів, поляків і росіян. Опера є проти українського народу. Бойкотуйте Чупру і його оперу. Українські гроші не сміють іти у ворожі руки. Гоніть від себе комуністів, православних і мельниківців. Хай живе УГВР, що веде бій з ворогами України, і М. Лебідь. Хай живе провідники американських українців Ігнат Біляньський. Ставайте масово в ряди української громади, щоб спільними силами знищити комуністів, православних і мельниківців, які втекли на еміграцію і тут кричать. Проч з Чупрою, комуністами і мельниківцями. Ганьба зрадникам і опортуністам. Смерть бульбівцям! Героям слава! Нова Українська Еміграція в Чикаго».

НОВИНКА

Появилася друком очікувана книга В. Мартинця:

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ

Від УВО до ОУН

Спогади й матеріали до передісторії та історії українського організованого націоналізму. 421 стор. вел. 8°, 146 світлин, ціна 10,— НМ (поза Німеччиною — 3 ам. дол.)

Читаючи цю книгу — перед очима проходять незабутні дні великого національного патосу 1917—1929 рр., коли Ідея Українського Націоналізму твердим длом завоювала перед світом непереможно волю нашого народу до самостійного життя. На широкому історичному тлі очевидні й творчі тих незабутніх років, що нині належать до різних політичних середовищ, цікаво й захоплююче розказують про Січових Стрільців, УГА, Армію УНР, революційні акції Української Військової Організації й перші кроки Організації Українських Націоналістів. Незабутні дії оживають знова: УСС, Січові Стрільці, перші виступи УВО, горять польські двори, атентати, підпаліві український Університет у Львові, політичні процеси, праця УВО під більшовицькою займанщиною, визвольна закордонна акція УВО-ОУН, перші конференції та злітти різних націоналістичних організацій в Краю й закордоном в моноліту ОУН. 146 первісних світлих, з яких багато публікується вперше. Постаті Ваших різних та знайомих вірстають в усій величчю на мережі подій українського політичного життя 1920—1929 рр. Книга, що не мала б бракувати в ніодній українській родині, книгозбірні, квітатирі. Щоб кожний мав змогу її купити — встановлено ціну по-можливості якнайнижчу.

Не пропустіть нагоди! Обмежений наклад! Купуйте, читайте, жадайте! Замовлення можна слати на адресу: Адміністрації «Українського Голосу».

НОВИНКА!

О. ЖДАНОВИЧ

Церква у московському пляні

Часом аж дивно й незрозуміло, як ми, українці, інколи мало реагуємо на дуже важливі події, що відбуваються на нашому й світовому фронті боротьби з Москвою. Не раз московські заходи величезної ваги залишаються в нас просто непоміченими, не говорять вже про те, щоб ми намагалися чинити їм опір або, принаймні, склали б певний плян оборони. Про ініціативу з нашого боку, взагалі, не доводиться в більшості випадків навіть і говорити.

Саме такий стан бачимо на відтинку церковному. Ще під час війни Кремль раптом «умертвив» голову Союзу воєнних безвірників Ярославського і в своїй пропаганді виразно повернувся у бік релігії. До Москви привезли різних церковних достойників, у тому числі й «червоного дєкана» з Кентербєрі. Ці достойники «ствердили» «справжню релігійну свободу і взагалі свободу в Советському Союзі» і цим самим спростували висловлювання тих, хто говорив про переслідування релігії в СССР. Таким чином, Москва досягла на деякий час прихильного ставлення до себе світової громадської думки. А ми знаємо всі, скільки потім зусиль вимагало те, щоб світова громадська думка хоч частково довідалася про справжній зміст советської «свободи», «демократії», взагалі, режиму.

Про імперіалістичну політику Москви по відношенню до поневолених нею народів світ і до цього часу не має ще справжнього, повного уявлення і дуже мало говорить про це. Доказом цього може бути хоч би й остання промова Черчіля, який говорив про Росію, але не зауважив і досі поневолених нею народів.

У напруженій атмосфері холодної війни часто проходять незауваженими факти, що являють собою ніщо інше, як захоплення певних вихідних позицій Москвою для майбутньої справжньої війни, зокрема ж для війни на ідеологічно-політичному та пропагандистському фронті. А фронт цей виявив себе надзвичайно важливим у минулій війні й буде не менше важливим і в наступній. Бо ж не сміємо забувати, що СССР, як цілість, а не лише Москва, це — політична сила, і її розбити лише військовими засобами майже не можна.

В українській пресі лише в одному часописі і з великим запізненням з'явилось повідомлення «Дейлі Телеграф» про те, що напочатку вересня до Єрусалиму прибули представники советської дипломатичної місії при уряді Ізраїля, щоб прийняти майно російської духовної місії. Таким чином, Москва, використовуючи свій патріархат, стала неподільним власником майна, вартістю, приблизно, в 70 млн. дол. Сума для країн Близького Сходу — дуже велика. Численні монастирі, церкви, мостки, будинки, не лише в самому Єрусалимі, але й в Яффі, Гаїфі, Назареті, Геброні та в усіх частинах Палестини й взагалі на Близькому Сході — стали знаряддям у руках Москви. Уявімо собі скільки попливе туди тепер «паломників», скільки виїде туди «управителів», скільки з'явиться в тих монастирях «ченців» і скільки буде там сновити оплачуваних з «релігійних фондів» агентів.

Хто хоч трохи знає, як Москва в минулому використовувала матеріальну скруту східних патріархів, щоб їх для себе здобувати щедрих подарунками «на церкви», той не здивується, коли довідається, як вони можуть інколи співати хвалебні гимни Москві, як «підпорі православ'я». Не треба навіть і згадувати, що тим же шляхом і без подарунків, а лише за наказом Москви підуть усі православні церкви в державах «народної демократії». Отже, Москва привязує до себе ще одним шнурком вже залежні від неї держави й здобуває вплив на увесь православний світ.

Москва має імперіалістичні розмах і, коли розпочинає якісь заходи, то провадить їх у відповідних масштабах і у прискореному темпі. Церковна акція була запланована нею ще під час війни й тому довга боротьба за маєтності духовної місії проходила рівнобіжно з іншою ширшою акцією, яка ту боротьбу підбодувала й допомогла їй виграти, розгортаючи водночас новий фронт, який щойно в майбутньому виявить своє значення. Коротко кажучи, Москва змонтувала проти західного світу цілий церковний фронт, що відіграватиме не малу роль в політичній боротьбі.

З 8 до 19 липня 1948 р. в Москві відбувалось урочисте святкування 500-ліття автокефалії московської православної церкви. Ці свята Москва використала для чотирьох політичних завдань і вони показують, яке значення надає Кремль церковним справам. Хоч на святкування до Москви прибули, головним чином, лише представники церков сателітних держав, але все ж таки не бракувало і представників від Антіохійської, Царгородської та Грецької Церков. Правда, представник Царгородської (Константинопольської) церкви не брав участі у політичних ухвалах, але, не зважаючи на це, Москва використала цей з'їзд для пропаганди і справжнього галасу на увесь світ про те, що вона, мовляв, стоїть на варті чистоти православ'я і є його найбільшою опорою.

Святкування були організовані за всіма правилами традиційної для Москви практики «потьомкінської деревні»: гостям показали переповнені народом церкви, показали пам'ятки минулого й «сьогоднішній стан церкви» з духовною академією, з прекрасними хорами та навіть новим виробом риз і чаш. Показавши це все, господарі, зажадали від гостей, щоб вони висловили своє призначення та свою любов до братнього московського народу.

«Святейший патріарх московський і всьох Русі» Алексєй надав тон усім промовам, називаючи московську церкву єдиною підпорою православ'я. Він сказав, що чистота православ'я збереглася саме у московській церкві, і то саме тому, що вона незалежилася від церкви грецько-константинопольської, коли та почала хитатися в період флорентійського собору. Цим самим Алексєй недвозначно визнав, що Москва ніколи не визнаватиме Вселенського патріарха, бо вона, так би мовити, стійкіша у вірі, ніж Константинопіль! Другим завданням святкування було довести, що Москва є центром православного світу! І це, очевидно, і було «доведено» устами присутніх. Представник «польської православної церкви» заявив навіть, що «Ідея Третього Риму», яким має бути Москва, має свої історичні основи.

Чого же більше треба? Для закордонного зроблено було максимум пропаганди. Такий журнал, як «Вєстник Московской патріархії» пише про все з такою типовою московською єлейністю, з якою писали колись давно всі цареславні журнали. Очевидно, що більшість присутніх єпископів ще пам'ятає старі часи, бо не один з них кінчав високі студії в Росії. І коли тепер вони бачать і чуять той самий тон, то, очевидно, вірять в її (Росії) релігійність. Це і дає підстави їм вважати, що союз з цією Росією — річ закономірно-природна, а тому й вони стануть проповідниками цього союзу без страху, а з віри. Настільки це зміцнює позиції Москви й легітимізує закріплення її влади в країнах недавно окупованих — зайво говорити.

І патріарх московський і голова ради у справах російської православної церкви при Раді міністрів СССР Карпов виразно підкреслювали, що світ вже поділився на два бльоки — московський і протимосковський. З цього просто і ясно випливали всі ухвали проти наступу Ватикану і проти єкуменічного руху, як проти знярядь американського імперіалізму. Під цими ухвалами фігурують і підписи представників Антіохійської та Александрійської церков. Ми поминаємо тут питання — кого ті представники репрезентують, важне те, що і їхнє ім'я стоїть під ухвалами так чи інакше спрямованими проти Заходу. Важно, що й вони вносять замішання в лави протимосковського фронту, що й вони поставлені по той бік барикади. А барикада визначена дуже виразно. Бо мова йде не про православну церкву, а саме про московську православну церкву. Отже, і їх тепер впрямлено до московського возу.

Увесь час на цьому урочистому з'їзді була мова про Москву та її церкву й виразно підкреслювалося — не СССР, а Росію. Росія єдина й неподільна, як Третій Рим! Як підпора віри Христової! Політичний успіх Москви — безсумнівний.

Це все на зовнішньому відтинку. А на внутрішньому?

Немає жадного сумніву, що в СССР (і у Московщині, і на теренах поневолених народів) не бракує людей, які вірять не так у Бога й Церкву, як в те, що говорить священник. І от для них московська пропаганда, несена московським священником — є більш дієва, ніж пропаганда політрука. І це також Москва врахувала і поставила церкву на послуги хвалення конституції СССР, Сталіна, режиму, а головне — на послуги русифікації.

Загляньте до того ж журналу Московської патріархії й прочитайте там про те, як виплядають патріаршіє чте єпископські візитації в Україні. От, наприклад, відвідуючи Харків, московський патріарх урочисто святкує день святиителя «Афанасія Лубенського і всьох Росії чудотворця». А всі єпископи і протоєреї розпинаються про любов України до первосвященника московської церкви. Нарід же навіть «плачєт от умілення».

Очевидно, що вся ця подорож призначена для пропаганди за кордоном, але немає сумніву, що все ж таки хтось то в церкві таки і був, а значить і чув про те, що, мовляв, всі святи були москалями і таке інше, в стилі старого московського православ'я. Все це призначене на затривання духової окремішності української нації і на підкреслювання єдності Росії, на сторузі якої стоїть сам Господь Бог і Свята православна Церква.

Під час всіх урочистих церемоній ніколи не бракує і представника «воз'єднаної» греко-католицької Церкви, як свідка поширення панування Москви на сусідні території. Ніколи також не бракує і підкреслювання, що православна віра, завдяки допомозі «братнього» московського народу, зростає, бо ось у Чернівцях таку то чи таку то католицьку церкву передано православним. Православні ж завжди за традицією починають говорити російською мовою й підкреслюють пов'язаність офіційного православ'я з московським народом й інтересами московської імперії.

Треба зробити чіткий висновок: Москва застосовує тепер православ'я для своїх русифікаційних завдань, а у майбутньому вживатиме його і для імперіалістичних. У поділеному на два політичні бльоки світі вона намагається якнайбільше скріпити та централізувати свій блок і, накидаючи йому політичну доктрину та своє державне панування, зміцнює його ще й духовним впливом у ділянці релігійній.

Якою ж є протидія антимосковського світу взагалі, а українського світу зокрема? Що ми робимо й що повинні робити?

Ці питання будуть темою наступної статті.

М. КУЩЕНКО

«Не Колумб, а Лаптев...»

Історики царської Росії, зокрема ті (напр. Іловайський), твори яких затверджувало міністерство народної освіти для вжитку в учбових закладах імперії, — були вірними прислужниками ідей царату, ідей великодержавницького російського шовінізму. Не спиняючись перед безпосереднім фальшуванням історії, вони намагалися, уникаючи всіх негативних для російської національної ідеї фактів, подати у рожевому освітленні все додатне, що мало той чи інший зв'язок з московською державою, її царями, народом, культурою, наукою. Їм можна закинути все що звагодно, у першу чергу брак об'єктивності, але ні в якому разі не відсутність російського патріотизму. Його в них було надміру.

Проте «все тече, все міниться» і те, що задовольняло білу царську, вже не задовольняє червону советську Москву. Вона вимагає ще більшого поглиблення великодержавницьких російських тенденцій. Вимагає, і покійні директивам партії советської «історії» дають їй його.

Московська «Літературная газета» (ч. 22, 16. 3. 49.) у статті «Правда про російську географічну науку XVII віку» пише: «Дослідження советських вчених рішуче спростовують думку, що встановилася в дореволюційній російській літературі, про те, що, мовляв, до XVIII століття не існувало самостійної російської географічної думки».

Незаперечні факти самої ж російської історії, навіть у трактуванні її російськими істориками, говорять про те, що в дотеперській московській державі XVII в. не тільки «не існувало самостійної російської географічної думки», але й взагалі ніякої наукової думки. Та й смішно навіть говорити про якусь «наукову думку» в тодішній Московії, яка не мала ні одної вищої школи, навіть ні одної середньої школи, вже не говорючи про якісь наукові заклади; говорити про наукову думку, в державі, де, оминаючи суцільно неписьменне селянство, не тільки серед представників тодішньої провідної соціальної верстви — бояр, але й серед князів, а інколи й навіть серед царевичів дітей траплялися неписьменні...

Московські обрії в галузі географії в цей період стояли на значно нижчому рівні, ніж навіть у античній Греції, з її уявленнями про кулеподібну, хоч і нерухому землю

(система світу Птолемея). На підставі знань ж російських джерел, московити цього періоду, крім кількох осіб, що дістали освіту за кордоном, уявляли собі землю як пласку поверхню, що її тримають на своїх спинах три кити...

Так, принаймні, освітлювала рівень «російської географічної думки» XVII в. дореволюційна російська історіографія. Обурюючись проти цієї гіркої для сердець червоних патріотів Росії правди, «Літературная газета» пише, що: «Цю концепцію залежності нашої вітчизни (отже, російської — Ред.) географії від закордонної (отже, неросійської — Ред.) проповідували найреакційніші історіографи, що по-рабському схилилися перед чужоземною наукою...»

Москва не сміє схилитися ні перед ким, а всі повинні схилитися перед нею! — наказує Кремль. І, виправляючи помилки не достатньо патріотичних істориків царської Росії, сучасні її історики — Д. Лебедєв, А. Грігор'єв, С. Вахрушін у книзі «Географія в Росії XVII віку» намагаються довести, що росіяни, попереджаючи на 250 років шведа Норденшельда, розпочали користування Північним морським шляхом, що «наші (російські — Ред.) мандрівники — Іван Петлін, Фьодор Байков, Ніколай Спафарій дали найкращі у світовій літературі XVII в. описи Китаю», спростовують доведені дореволюційними істориками факти, що тодішні московити користувалися з перекладних географічних творів, географічних мап тощо, намагаючись довести, що московити вже в цей час «мали численні оригінальні російські географічні праці».

Доводить також Лебедєв і те, що не росіяни вчилися в Заході, а, навпаки, Захід вчився географії у домостроївської неписьменної Московії, зокрема «використовував її картографічні матеріали», у зв'язку з «високим рівнем географічних знань у Росії XVII в.»

Червоні російські шовіністи вже перейшли всякі межі у фальшуванні історії. Консолідуєчись з ними, білі російські шовіністи на еміграції («У моря і землі невідомі» Вашильов) також висловлюють про цей період ті самі «глибоко наукові істини» про... російських Колумбів.

Не далекий той час, коли ми від росіян (і червоних, і білих) довідаємось, що не Колумб, а саме Лаптев відкрив Америку.

З голосів української преси:

«Українське Слово» (Париж, ч. 388) у статті «Здобуваймо світ» слушно пише:

«Чужинна преса і радіо робили рекламу черговій подорожі Черчіля до Північної Америки та промові, яку мав він там виступити. Не тільки для західного світу, але й для Москви та уярмлених нею народів наперед було ясно, що й цим разом Черчіл говоримиме про Москву. І він заговорив. Його промова була відмінною, від тієї, яку виступив він у 1946 році, також у Північній Америці, він стверджував не тільки безоглядний наступ московського імперіалізму, але й висловлював такі думки, які для нас, українців, є більше ніж тривожною пересторогою. Бо вони вказують, що наші 30-річні безупинні криваві змагання проти Москви не змогли ще й дотепер переконати західний світ, що український нарід бореться не тільки проти того чи іншого режиму, а і за свою повну державну самостійність. Не можна припускати, щоб Черчіл та інші державні мужі західного світу не знали справжньої дійсності. Вони її знають, але в їхніх головах, в їхніх плянах вони не йдуть далі перебудови Московської імперії на федеративних основах. Так говорили Вільсон, Клемєнсо, Льюїс-Джордж, Орляндє в 1918—19 роках. Так говорили американці, англійці та французи і напередодні 2-ї світової війни. Так говорять Черчіл у 1949 році.

Як це майже завжди в нас буває, знайдуться такі, які для самообдурення твердитимуть, що Черчіл тільки тому так говорив, щоб схити справжній задуми про поділ Московської імперії. Зокрема самообдурення, чи пісок до очей, кидатимуть ті, які вже змогли хоч би на короткий час мати зв'язки з якимись чужинцями, часто з хлопцями, що в міжнародній чи державній політиці не мали і не мають ніякого голосу.

Коли ми обвинувачуємо Черчіля (і взагалі західний світ), що за останніх 30 років і важких подій років він нічого не навчився, нічого не зрозумів з великої проблеми Сходу Європи, то не менш важке одвинувачення падає на українців. Бо нам, українцям, треба змагатися, щоб цей західний світ здобути. Мусимо змагатися не тільки проти нинішнього ворога, але й проти вчорашніх наших національних ворогів, які в цьому західному світі вже здобули сильні позиції і їх цупко тримають. Вони були і є інформаторами про Схід Європи».

*

«Українець» (Париж, ч. 16/132) у статті «СУБ на нових рейках» пише: «Не одного свідомого українця у Великій Британії огортає турбота за діяльність нової управи СУБ. Чи зможе так голова др. Фундак, як і Рада, подолати безліч труднощів і перешкод у їхній майбутній праці. Ці турботи зможуть розв'язатися тільки тоді, коли нова Центральна переведе ґрунтовну ревізію методів праці, системи діяння та відносин до теренових осередків старої Централі СУБ. Основною помилкою уступившої управи було те, що вона не зуміла пов'я-

зати з собою діловою працею теренові клітини, та що вона керувалася здебільшого грубовими міркуваннями, усуваючи від себе ідейних і досвідчених людей... Велику надію покладає наше суспільство зокрема на трьох визначних людей, що очолюють Центральну СУБ, а саме: гетьманіча Скоропадського, голову СУБ-у, п. Фундака й проф. Коростовця, які своїми зв'язками й впливами зможуть розв'язати побоювання українського загалу та досягнути певні успіхи в праці...»

Щиро запевняємо «творців» нового СУБ-у, що «турботи за діяльність нової управи» територіально не обмежуються імілістичним Анбїоном, а вони перекинулись і на інші терени. Читаємо між рядками побоювання, що нова управа СУБ-у мабуть «зробить» ту саму помилку, що й стара, а саме — «усуне від себе ідейних і досвідчених» у «ґрунтовних ревізіях методів праці та системи діяння» політруків. Відчуваємо з цитованих слів гуртків майбутніх громів, що будуть скеровані проти гетьманського керівництва СУБ-у тоді, коли воно не піде за вказівками «ідейних і досвідчених людей» з кон'юктуральної коаліції. Здається нам, що опозиційна співпраця бандерисько-гетьманська перейде першу вогняну спробу на терені СУБ-у й сильніший партнер заставоє випробувану ним методу «мурин зробив...»

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Німеччині:

місячно	— 1.60 н. м.
чвертьрічно	— 4.80 "
піврічно	— 9.60 "

За кордоном:

місячно	— 2.50 н. м.
чвертьрічно	— 7.50 "
піврічно	— 15.00 "

Австрія:

окреме число	— 1 шилінг
місячно	— 4 "
чвертьрічно	— 12 "

Бельгія:

окреме число	— 4 ф. фр.
чвертьрічно	— 48 "

Франція:

окреме число	— 20 фр.
чвертьрічно	— 240 "

Англія та Австралія:

окреме число	— 6 пенсів
чвертьрічно	— 7 шил.

США та Канада:

окреме число	— 10 центів
чвертьрічно	— 1.20 дол.

В інших державах (Аргентина, Бразилія, Венесуєла, Італія, Швейцарія) — рівнозартість амер. дол.

Об'єднання української еміграції

(УВІ) Особливість становища новітньої української еміграції полягає в тому, що за останнє чверть століття з'явилась на світовій політичній арені формальна советсько-українська державність під назвою «УРСР». По другій світовій війні стала УРСР членом Об'єднаних Націй (ОН).

Поруч із цим фактом скристалізувалася і політична проблема української еміграції протиставити фіктивному уряду УРСР — уряд Української Народної Республіки, який тепер перебуває на еміграції, як протиставлення накиненої силою паперової форми більшовицько-російського панування в Україні — національно-державної традиції з волі народу, виявленої за національно-революції 1917 року і під час існування національної Української Держави на рідній землі.

Це протиставлення є найкращим виявом національно-політичного наставлення українців. Це — політична форма для самоствердження української еміграції серед сучасного роздвоєного світу — західних демократій на чолі з Америкою і — російського та світового комунізму, керованого з Москви. Висловом цього національно-політичного самоствердження української еміграції стала Українська Національна Рада. Як політично-громадська платформа сучасної української еміграції ідея УНРади може об'єднати всіх українців поза «залізною заслоною», які стоять на засадах Української Самостійної Соборної Держави, за винятком, хіба, Союзу Гетьманців-Державників (СГД).

Окрема справа — це Виконний Орган УНР. Про його склад, завдання та діяльність можна мати різні думки. Позитивна критика не може пошкодити спільній справі, якщо буде дотримувана одна передумова, а саме — забезпечення Виконного Органу від захоплення його однією групою і від політики «доконаних фактів», що призводило б неминучо до розбиття громадсько-політичної єдності еміграції.

Якщо так дивитись на справу внутрішньо-політичного об'єднання еміграції, то воно і здійснює, і реалізує, і задовільне для всіх еміграційних течій, оскільки вони прагнуть співпраці всіх творчих сил.

Але на практиці виглядають у нас ці справи дещо інакше. Якщо проти самої УНРади не виступає в нас вже майже ніхто, то проти її структури і завдань, а особливо проти Виконного Органу зростає щораз більше підірвана акція двох середовищ. Наступ проти громадсько-політичної єдності української антибільшовицької еміграції йде переважно чотирма шляхами. По-перше, провадяться спроби розвалити УНРаду або змінити її структуру (мовляв, «легальними засобами» — шляхом «голосування» серед випадкових збірок у переходи таборів у Німеччині або Англії чи, наприклад, «анкетую» серед читачів «Час-у»). По-друге, оживляються різні методи претензій УНР (чи ЗПУНР) на виключне представництво нею «воюючої України», УПА і «революційного фронту», а саме переважно для того, щоб знизити авторитет УНРади і звести її до характеру «музейного» явища. Потретьє, це намагання однієї групи (бандерівців) захопити у свої руки (або, принаймні, під свої впливи) якнайбільшу кількість політично-громадських мандатів і організацій на еміграції. Четверте, це пропаганда засад і тез, що мають на меті політично-моральне та громадсько-організаційне відокремлення частини української еміграції від її цілості.

Бандерівці виявляють неабияку активність у всіх чотирьох напрямках. Вони послужують безцеремонно саморекламою про «воюючу Україну» і демагогічними фразами про «малу людину» і «народні маси» (в «діпівських» таборачках!), вони опираються на кадрові свої «оплелатів» у таборів адміністраціях і кооперативно-господарських установах, поширюють свою мережу «служби безпеки» (СБ) в осередках, округах, краях і країнах тощо.

Не маючи ні переконливих політичних здобутків, ані авторитетів, скерували бандерівці свою головну увагу на здобуття «голосів» у таборах, а — завдяки тим «голосам» — і громадських організацій на еміграції. Використовуючи розгубленість більшості українських емігрантів у Німеччині під час репатріаційних небезпек у 1945—46 рр., а зокрема зловживаючи пасивністю значної частини втікачів з-під советської окупації, бандерівці створили в «діпівських» таборах осередки своєї групи і узалежнену від адміністративно-господарських впливів систему громадського самоврядування, сперту на силі «доконаних фактів», виборчих комбінацій і на залученні співмешканців табору. А відповідальні за ті неподобства чинники ні разу за всі чотири роки не засудили публічно навіть найбільш злочинних і кривавих явищ сваволі та анархії.

У такій похурій дійсності й на нездорових основах таборового ладу була створена в 1945 р. в Німеччині українська громадсько-догомова центральна (ЦПД). Винятково велику відповідальність за громадський лад еміграції в Європі зосередив поступово у своїх руках п. Василь Мудрий, який випливав на чолі громадське становище завдяки своїм «кон'юнктурним» зв'язкам на чужині в 1945 р. В той час деякі кола української еміграції переорієнтували ще сподівані впливи одного лондонського еміграційного уряду в справах оборони емігрантів з Східної Європи перед примусовою репатріацією до СССР. В дійсності п. В. Мудрий відіграв у спра-

вах оборони певних груп еміграції від примусової репатріації до СССР зовсім жалюгідну роль, ховаючись навіть особисто в неспокійні часи у різних закутках по баварських селах. Але, потураючи негодобством у таборах і в громадській системі ЦПД, п. В. Мудрий був на протязі чотирьох років — у ролі незмінного голови ЦПД — легалізатором підірваних заходів і акцій бандерівщини, що прагнула розбити єдність української еміграції і таким шляхом здобути для себе перевагу політично-громадських впливів. У той час, коли патріотичне громадянство на низах самоутворювало церкви, школи, курси, установи, організації, видавництва і українські національні виступи перед чужинцями, тоді п. В. Мудрий і деякі його помічники в ЦПД дбали головним чином про «здобування голосів» у таборних збірках та про грошові збірки серед громадянства — для утримання величезного штабу службовців ЦПД. Розчарований загальним громадянством ставав щораз байдужішим до своєї громадської централі, яка притягувала громадянство про своє існування здебільшого тільки під час влаштування виборів або збирання вкладок і пожертв. Така чотирьохлітня діяльність привела до цілковитого відразу ЦПД від загалу української еміграції в Німеччині, до викривлення основ громадського ладу взагалі і до розбрату серед еміграції.

Ці всі трагічні явища пов'язані з голодуванням п. В. Мудрого в ЦПД і в «Координаційному осередку» українських громадських централізованих установ у Європі. Пов'язане з цим і повалення авторитету «Найвищого Громадського Суду» в Німеччині, який став служлигим знаряддям бандерівщини і перестав бути загальногромадською інституцією.

Що ж далі? Бандерівщина на Німеччині не зупинилася. В Англії повторилася історія ЦПД на загальних зборах СУВ-у в Лондоні, де «група правопорядку» (на чолі з сотником В. Панчуком) була примушена покинути збори і розпочати нову справу — об'єднання еміграції на засадах визнання права й суспільного ладу. Методи «доконаних фактів» переносяться бандерівщиною вже і до Бельгії, і до Франції, і до Канади. В останньому випадку надає тон «Гомін України» своїми виступами проти КУК-у в Канаді й проти засад громадського порозуміння.

Справа об'єднання українців, які перебувають тепер поза СССР, в одному «Світовому Союзі Українців» стала покищо сумнівною і нездійсненною. Пан В. Мудрий перестав вже бути речником українських громадських централі в Європі, і може репрезентувати за океаном хіба тільки деякі кола бандерівщини (заступлені, наприклад, «Час-ом», але проти яких виступає «Українська Трибуна»), — бо навіть його власна партія УНДО відмовляється від його політично-громадської лінії та притягає його до партійної відповідальності за викликання розбрату.

А національно-політичні справи еміграції не дозволяють проволікати. Визвольна боротьба народу потребує чіткого впорядкування справ політично-громадського об'єднання; без здорового ладу на еміграції неможливо сподіватися зростання політичної сили еміграції.

Об'єднання української еміграції є найпекучішою справою нашої сучасності.

Цій справі треба присвятити велику увагу. Не вільно змарнувати ні одної нагоди до впорядкування громадського ладу, ні одної можливості для об'єднання всієї української еміграції на засадах пошанування національно-державної традиції, політично-громадської єдності еміграції і правопорядку.

Об'єднання еміграції стане великим вкладом у справу визволення Батьківщини.

З НАШОГО ЖИТТЯ

З ЖИТТЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Організація нової еміграції в США, «Самопоміч», що розпочала свою роботу з лютого 1947 р., провела свої річні загальні збори в березні місяці ц. р. Звіт старої управи показав, що виникнення нової організації не було висловом намагання відмежувати життя нової еміграції від українсько-американського життя, а життєвою потребою допомоги новоприбулим зробити перші кроки у чужому і незрозумілому для них американському середовищі.

Нова еміграція не лише не замикається у межах своєї організації, а поступово входить у життя давнішої еміграції та посилює його.

Новим кроком у розвитку «Самопоміч» є організація професійних і станових груп. У самостійні товариства об'єдналися студентство, що перебуває в контакті з студентськими українськими організаціями на європейському континенті, спортсменів, що високо тримають добре ім'я нашого спорту на різних змаганнях у Нью-Йорку та околицях, інженерів та науковців. Ці останні в порозумінні з Українською Вільною Академією Наук заснували архів-музей й активно працюють у Науковому Товаристві Шевченка. Кооперативні працівники зорганізували споживчу кооперативу в Нью-Йорку та виробничу в Філадельфії.

Крім тих самостійних товариств існує також і ряд секцій «Самопоміч». Хор «Боян» та квартет виступають на різних святкових імпрезах. Жіноча секція зорганізувала вакаційну оселю для дітей в Давосі. Пласт теж з успіхом розвиває свою роботу.

До нової управи «Самопоміч» увійшли: Ю. Ревай — голова, др. Т. Воробець та В. Пушкар — заступники. І. Слободян — секретар та проф. І. Паливода, інж. П. Красновіс, пі. Головецьова, М. Лисогора, М. Колісцький та о. Р. Воробський.

НОВОПРИБУЛІ В КАНАДІ

Заходами новоприбулих українських імігрантів організовано при Комітеті Українців Канади й за «Дискусійний клуб». У Вінніпегу на сходинах клубу прибувають численні представники української громади та слухають найрізноманітніші доповіді. Після доповідей відбуваються дискусії, в яких кожний має змогу висловити свою думку.

З ряду доповідей, що відбулися при численній кількості слухачів, у першу чергу, можна зазначити такі: «Ідейні основи КУК» — о. д-ра В. Кушніра, «Завдання нової української еміграції» — В. Боцоркова, «Українське шкільництво на еміграції у період 1920—1925 рр.» проф. Я. Рудницького, «Українське шкільництво на еміграції від 1945 р.» проф. Л. Вілецького, «До питання Рідної Школи в Канаді» д-ра П. Маденка.

Як бачимо, теми підібрані так, щоб українці новоприбулі і ті, що вже давно мешкають у Канаді, або навіть і народилися тут поінформували себе взаємно про українське життя та обмінялися думками, які мусять бути спільно розв'язані.

ПОЖАВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ

Українське культурне життя в Канаді щораз все більше поживається, у зв'язку з прибуттям туди за останній час нових переселенців з Європи, серед яких чимало науковців і мистців — письменників, журналістів, науковців, співаків тощо.

Нещодавно у Вінніпегу відбулося наукове засідання УВАН присвячене Шевченківським роковинам. Це вперше в Канаді святковано Шевченківське свято за участю наукових сил. Було воно рівночасно і першим засіданням президії УВАН у Канаді, яка тепер тут провадитиме свою діяльність.

УКРАЇНЦІ В ЖЕНЕВІ

Сучасну українську колонію в Женеві характеризує те, що вона в більшості складається з старих емігрантів і тільки поповнилася декількома особами після останньої війни. Сеніор колонії, п. Е. Бачинський, живе в Женеві з 1908 р.

У відміну до українських робітничих скупчень у Східній Швейцарії, члени женевицької колонії здебільшого люди інтелектуальних професій. І кількісно (понад 20 осіб) і якісно Женева найважливіший український осередок у Швейцарії. Особливе значення має те, що Женева є місцем перебування Українського Допомогового Комітету, який заступає українські інтереси перед швейцарською владою та міжнародними інституціями.

Женевицька колонія оживилася з початку цього року та провадить тепер під проводом проф. О. Коваленки щомісячні сходини. (За «Інформаційним листком» УДК у Швейцарії).

Д-р. Е. ВАСИЛИШИН УЖЕ ПРИ ПРАЦІ

Директор Представництва Фонду Допомоги Українцям Канади (ФДУК) у Білефельді (бритійська зона Німеччини), п. Е. Васишин, який недавно прибув з Канади, поділився з кореспондентом «Українського Слова» своїми поглядами про можливість дальшої української еміграції до Канади: «До Канади можуть виїжджати в першу чергу ті, що одержать від Еміграційного уряду в Отаві перміти (дозволи на в'їзд). Запобігання до уряду від фармерів мають найбільший успіх. Новоприбулі мають право за деякими умовами викликати свої родини. Еміграційний уряд в Отаві висловив щодо українців особливе визнання за їх привязаність до своїх родин. Дуже важливою справою для новоприбулих є те, щоб складені ними контракти праці були виконані. Від цього залежить і їхня опінія, а з тим пов'язані можливості вільного обрання дальшої праці та перевезення їхніх родин до Канади. Це відноситься, в першу чергу, до тих, що виїжджають до Канади на підставі набірної схеми, що її звичайно передолять представники канадського міністерства праці в порозумінні з IPO. Від доброї та чесної поведінки новоприбулих залежить у великій мірі можливість еміграції тих, що лишилися в Європі, і це полегшує відносно відальну працю Представництва ФДУК.

За ініціативою Спілки Українських Робітників у Бельгії та Об'єднання Українських робітників у Франції 8—9 травня ц. р. має відбутися в Брюсселі 1-й з'їзд українських професіоналів в Європі. Знаючи обличчя обох цих організацій, можна побоюватися, що створена нова організація не підлягає впливу оборони інтересів українського робітництва, а стане знаряддям у руках відомого «динамічного» партійного угруповання, яке, як правило, буде нове, щоб зміцнювати свої надсверблені політичні позиції. Коли б не це «але», то можна б було щиро вітати корисний почин...

За ініціативою Організації Українців-Державників та православного братства ім. Архистратига Михаїла — у Великобританії організується т-во прихильників народної творчості, звичаїв та мистецтва. Першим прилюдним виступом нового т-ва має бути виставка українського мистецтва, яка відбудеться у Лондоні під час Зелених Свят.

У приміщенні Українського клубу в Буенос-Айресі (Аргентина) в лютому ц. р. відбувся перший літературний вечір, в якому взяли участь недавноприбулі з Австрії молоді автори О. Сацюк, А. Галан та І. Качуровський. Сацюк, автор виданої в Аргентині автобіографічної повісті «Смертності», читав новелу «Остання симфонія». А. Галан — уривки з недокінченої поеми «Хам», Качуровський — свої вірші.

В українських таборах британської зони Німеччини розпочинають свою працю Т-ва Прихильників УНРади.

Рона Прійма, відома своїми мистецтвими досягненнями у Львові, Австрії, Швейцарії молода українська балерина, з великим успіхом розпочала свої мистецькі виступи в Канаді.

З 10 до 13 квітня ц. р. відбулося в Женеві засідання Міжнародного Комітету для нормалізації інструментальної музики. Перший конгрес цієї організації відбувся також у Женеві в червні 1948 р. В цьому річних нарадах взяли участь відомі диригенти і директори музичних консерваторій з Англії, Іспанії, Італії, Франції, Швейцарії.

17 квітня ц. р. в Мюнхені-Фраймані відбувся 2-й з'їзд Спілки українських науковців на еміграції. З'їзд зробив підсумки майже дворічної праці організації, змінив статут, поширюючи терен діяльності Спілки на цілий світ, змінив назву зі «спілки» на «об'єднання» й обрав нові органи з проф. М. Ветуховим як головою Об'єднання Українських Науковців на еміграції та проф. Г. Мартосом як головою контрольного комісії.

На зразок вищих освітніх курсів Осередку Культури і Освіти у Вінніпегу — Український Народний Союз у США організує Вищі освітні курси для місцевої української мови.

У Женеві, Лондоні й Парижі організовані студійні гуртки молодих інтелектуалів середньої та східної Європи, до яких увійшли поляки, серби, українці й чехи.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

щоб відзначити свій 75-літній ювілей, видає настільну книгу кожного українця —

ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Видання матиме 800 сторінок великого формату, буде багато ілюстроване, з кольоровими мапами і кольоровими таблицями і виходитиме з друку в десяти щомісячних зошитах.

Перший зошит з'явиться вже в червні ц. р.

Простим вимагати вчорашнього проспекту. Всі інформації подає і приймає видавництво Verlag „Molode Zytja“ / „Junges Leben“ München, Dachauerstr. 9/II - Germ., USA Zone або безпосередньо Sewcenko Society, München 62, Schleißbach 8, Germany, USA Zone.

Енциклопедія Українознавства — в кожну українську хату!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
УКРАЇНОЗНАВСТВА

Культурна хроніка

□ На підставі рішення ЮНЕСКО організовано Міжнародний Театральний Інститут. В рамках цієї акції швейцарські театральні інституції створили Національний Театральний Центр Швейцарії, першим завданням якого буде підготовка міжнародного театального конгресу, що відбудеться в період з 2. 6. до 2. 7. ц. р. у Цюриху.

□ Бритійська нижня палата схвалила закон, який скасовує цензуру для театральних вистав.

□ У Швейцарії відбувається велика виставка картин Рембранта. Виставлено 220 праць мистця, які позичено з німецьких, швейцарських та голландських музеїв і приватних збірок.

□ У присутності 300 учасників, відбувся у Майнці н. Райном вкінці квітня ц. р. міжнародний педагогічний конгрес.

□ З нагоди 150-ліття з дня народження польського поета Адама Міцкевича московське Державне видавництво художньої літератури має випустити п'ятитомний творів поета в перекладі на московську мову. Редагує видання... М. Рильський! Так само за редакцією М. Рильського мають вийти і вибрані твори А. Міцкевича для дітей у перекладі на московську мову. Цікаво — коли ж нарешті почне писати М. Рильський і власні вірші московською мовою?!

□ В «Колгоспній бібліотеці», що її для українського селянства видає т. зв. Українське видавництво художньої літератури, вийшла минулого року загальним накладом у 900 тис. примірників вибрані твори Л. Толстого і М. Горького, «Розгром» Фаддєєва, «Чапась» Д. Фурманова і т. д. Цього року накладом в 1 міль. 250 тис. вийдуть у «Колгоспній бібліотеці» вибрані твори А. Пушкіна, В. Маяковського, Н. Некрасова, «Біла береза» М. Бубенінова, «Піднята цілина» М. Шолохова і... мабуть, як вимок — вибрані твори Т. Шевченка. Як бачимо, піклування московського режиму про українське селянство з кожним роком справді зростає...

□ У перекладі на московську мову вийшов у видавництві «Советський писатель» у Москві збірник українських новел. Зміст збірника складають переважно твори письменників підсоветської України — Н. Рибка, Л. Первомайського, В. Кучера, А. Гончара та інші. В тому ж видавництві вийшов московською мовою переклад історичного роману Івана Ле «Наливайко». В романі подано Наливайка як ватажка соціальних низів України і Білорусі, а не як національного провідника.

□ Відомий сальоновий комуніст, маляр Пабло Пікассо, пробує сил теж у драматичній літературі. В Нью Йорку має відбутися прем'єра його драми «За хвіст зловлена туга». Американська критика вважає, що цей твір Пікассо може бути дуже корисним для прихильників модерного малярства, бо хто зрозуміє драму Пікассо, той напевно не матиме труднощів у розшифруванні змісту й думки його малярських творів.

□ Московська «Літературна газета» ч. 4/49 містить нотатки Станіслава Добровольського «Разом з народом» про сучасне літературне життя у Польщі. Зі статті випливає, що польська література, борючись за подолання в собі пережитків минулого, намагається «діяльно працювати на добро батьківщини». Цебо — бути речником окупаційної московської політики та її «культури». Саме так і підходить до теми боротьби «народної демократії» з «реакційним підпіллям» письменник Леон Кручовський. У новому романі Софії Налковської «Вузлі життя» викривається «жерівна кліка санаяційної» Польщі. Ряд інших письменників — Яструн, Броневський, Вигодецький та інші борються за формування нового змісту і стилю польської літератури. Дороговказом для них стає, очевидно, «досвід советської (цебо — московської) літератури». За останній час все частіше з'являються на польському книжковому ринку переклади творів советських (отже, майже виключно російських) літературознавців, критиків та письменників (К. Сімонова, А. Фадєєва, В. Некрасова тощо).

Польська культура, що завжди так патетично пишалася своєю органічною приналежністю до Заходу, тепер все більше «починає орієнтуватися» на... Схід! Мабуть з тим же ентузіазмом, як 30 років тому література українська!

□ В березні ц. р. відбувся в Празі перший з'їзд чехословацьких письменників. На з'їзді рішено створити єдиний Союз чехословацьких письменників й затверджено статут цього Союзу. В статуті говориться м. інш, що завдання Союзу полягає в мобілізації чехословацьких письменників на будівництво соціалізму в Чехословаччині, ознайомлення письменників з «наукою» марксизма-ленінізму, «з міжнародним значінням перемоги соціалізму в Советському Союзі» ітп. Очевидно, що перебіг з'їзду проходив з ентузіазмом і всі рішення схвалювалися одностайно... Чехословацькі письменники дочекались нарешті тої народної демократії, якої так прагнули... (Правда ч. 64).

Інтерв'ю з заступником голови УНРади, інж. О. Бойдуником

домити собі це все. Явище, щонайменше, прикрі. І тут мусить бути знайдений якийсь *modus vivendi*, щоб усунути цю останню перешкоду, до цілковитої і безвиняткової консолідації.

Який же мав би бути шлях, щоб нас до цього довести?

Тут потрібним є кілька передумов, а головними з них є три:

1) щоб опозиція нарешті усвідомила собі, що традиційним і законним державним центром, який можна успішно протиставити незаконному, насильно встановленому Московською урядові в Україні, є уряд Української Народної Республіки, тобто сьогоднішній реорганізований Державний Центр з УНРадою на чолі, і що він є центром для *всієї України*, а не лише для еміграції;

2) щоб деякі наші політичні партії зрозуміли і усвідомили собі, що на протязі останніх тридцяти років визвольної чинної боротьби в Україні і в Україні зросли і виявили себе нові політичні сили, які і своєю ідеологією, і активністю та жертвенністю є і будуть співвісильними в дальших визвольних змаганнях і в державному будівництві;

3) щоб всі ми усвідомили собі й зрозуміли, що жодна з сьогодні існуючих політичних партій чи організацій, байдуже якого саме характеру і сили, не матиме змоги одна взяти лише на себе увесь тягар визвольних змагань, а що в цих визвольних змаганнях мусять співдіяти у той чи інший спосіб всі політичні партії та організації, а цим самим вони й мусять бути з'єдинені в одному центрі. Коли буде досягнуто ці три передумови для зрозуміння і усвідомлення, тоді можна буде знайти і *modus vivendi* між противниками.

Запитання: Ми бачимо три основні реальні завдання, що стоять перед УНРадою та особливо Виконним Органом: 1) розгортання широкої зовнішньо-пропагандистської діяльності, 2) упорядкування суспільно-громадського життя на еміграції на засади правопорядку та 3) ведення зовнішньополітичної акції. Маємо враження, що наше громадянство було б глибоко розчароване, коли б його надії, які воно покладає на УНРаду, щодо перших двох справ поступово не здійснювалися б. Вважаємо, що УНРада та Виконний Орган мають недостатній контакт з широкими колами нашого громадянства й замало інформують його про свою роботу. А громадянство чекає...

Відповідь: Треба розмежувати завдання УНРади та завдання Виконного Органу. УНРада є законодавчим органом, а в наших умовах до того ще й ініціюючим та унаправляючим. Всі практичні завдання здійснює Виконний Орган. Це наше громадянство і мусить мати на увазі, щоб воно знало в кому саме «розчаровуватися», як Ви кажете, якщо у тому буде потреба.

Державний Центр в цілому, а в тому й УНРада, поставив собі три основні завдання: 1) упорядкування відносин на внутріш-

ньому відтинку, 2) акція на міжнародному відтинку та 3) підготовка на випадок якогось...

Намітивши ці завдання УНРада (чи її Президія) передала реалізацію цих завдань Виконному Органові і пильно стежить за їхнім здійсненням, а в міру потреби доповнює їх конкретними вказівками. Я є далекий від того, щоб твердити, що Виконний Орган є бездотанний, або що в ньому немає недоліків. Але все таки, підходячи об'єктивно до справи і оцінюючи реалізацію завдань Виконного Органу, треба обов'язково мати на увазі ті об'єктивні і суб'єктивні умовини, в яких доводиться йому працювати, а також і те, що Виконний Орган крім моральних, не має у розпорядженні жадних санкцій, які він міг би застосувати при здійснюванні своїх завдань. А моральні санкції, як показав останній з'їзд ЦПУЕ, є, на жаль, у наших умовах не достатніми.

Не заперечую, що УНРада має недостатній контакт з нашим громадянством і що наше громадянство мало поінформоване про роботу Державного Центру. І в цьому напрямку обов'язково треба буде справу налагодити. Але чи в цьому суть проблеми? Маю сумніви. І в цьому мене переконали останній з'їзд ЦПУЕ. Покликуюся постійно на нього тому, що він є класичним прикладом безвідповідальності деяких чоловічих осіб і про нього ще добре пам'ятає. Цей з'їзд, який повинен був бодай частково упорядкувати відносини на внутрішньому відтинку, не тільки цього не виконав, але й поглибив хаос у ньому ще більше. Тут винні люди, які не лише були дуже добре поінформовані про роботу Виконного Органу, але й люди, які сиділи безпосередньо в ньому і в президії УНРади, і які були, а деякі й далі є відповідальними за упорядкування відносин на ньому відтинку. Отже ж? Корінь лиха у людях, які опинилися на відповідальних постах, але безвідповідально діють у суспільному житті. І з цього треба буде тим, кому слід, зробити певні висновки. І на ті висновки, власне, громадянство чекає не менш, як на контакт з УНРадою та інформації про її роботу.

Запитання: У чому вбачаєте Ви найбільшу силу УНРади?

Відповідь: Найбільшу силу УНРади вбачаю в тому, що: 1) що в ній зосереджені всі ідеологічно-політичні напрямки; 2) що в ній, а також у Виконному Органі, перебувають представники тих, які протягом останніх тридцяти років вели і нині ведуть на Рідних землях чинну революційно-визвольну боротьбу. Треба мати на увазі і, кому слід, ясно собі усвідомити, що без представників тих революційних сил, які діють тепер на українських землях, УНРада чи Державний Центр взагалі, були б у реальній політиці щонайменше під знаком запитання. В сполученні двох елементів, а саме — законної традиції Державного Центру і реальної революційної сили — полягає найбільша міць УНРади і Державного Центру взагалі.

3 листів до Редакції

ЩЕ ПРО «ГОЛОС АМЕРИКИ»

Інж. Лм Андрієвський пише: «... В одному з українських часописів в Німеччині з'явився допис з США, в якому подано, що українські радіо-пересилання «Войс оф Америка» не розпочалися тому, що українці Америки пересварилися з приводу участі в пересиланнях нових емігрантів з Наддніпрянщини і що справа опинилася в руках москалів. Не сумніваємося у добрій волі редакції того часопису, а також і дописувача. Однак, мусимо застеретти наш загальний поданий інформації, а головне щодо, висновків, які дехто з них робить. Ці інформації не відповідають дійсності й лише збільшують наші внутрішні труднощі.

До мене, що недавно повернувся з Америки, звертаються за відусіль, щоб я пояснив, як стоїть справа з «Голосом Америки». Справа українських пересилань в Америці дійсно мала певні перешкоди, але лише почасти через самих українців. Вона перебуває в руках американської влади, але провадиться за участю організованого українського громадянства, речники якого поставили її цілком правильно. Відповідно до їхнього бажання я розмовляв з американськими чинниками і сам підкреслював потребу притягти до цих пересилань нових емігрантів з підсоветської України, які найкраще знають тамтешні обставини, спосіб думання тощо. Але ще до моєї розмови висунули кандидатуру на одного з редакторів радієвої служби, п. Колосова, нового емігранта з Києва, який є цілком придатним для цієї діяльності. До його кандидатури я ще долучив іншу подібну.

У тому, що справа радіо-пересилань зволікається, перш за все винні ворожі нам чужинні чинники. Я це відчув з розмови, яку мав з директором служби пересилань для різних народів СССР. Він сам походить з України, хоч українцем себе не вважає, і недавно став американським громадянином. Однак до української справи він ставиться льояльно. Та в його оточенні, а також поза ним, діють москалі. Вони висувають різні застереження й роблять всілякі перешкоди щодо організування українських радіо-пересилань. Тому є дуже доцільним, щоб українці з Європи домагалися у листах здійснення українських пересилань щонайкраще. З боку американських чинників справа вже є вирішеною.

Щоправда, гальмують її теж деякі українці, які в рамках організованої акції чи поза нею, шукаючи власних вигід чи записуючи свої амбіції, ускладнюють ситуацію. Але все це речі другорядні і трагічно їх брати не можна. В кожному разі, нічого не вказує на те, щоб з боку українців утворювали якісь труднощі для участі в радіо-пересиланнях нових емігрантів з українських підсоветських земель, що підкреслюю з притиском».

УВАГА!

Вийжджаєте з Німеччини? Візьміть з собою видання, які стануть духовим зв'язком між Вами й українською землею, придбайте книжки, які допоможуть Вам інформувати чужинців про Україну! Книжковий склеп «Українського Голосу» виконує замовлення точно й акуратно! Замовляйте негайно, бо книжок лишилося мало!

Список ч. 1.

1. С. Николишин — «Культурна політика большевизма і український культурний процес». Ст. 119, ціна 3 н. м.

Синтетична праця про нищівну політику большевизма в Україні та про змагання українського народу проти московсько-большевицьких заходів у ділянці культури; незаміниме джерело для інформативної праці між чужинцями.

2. М. Сіборський — «Сталінізм», ст. 48, ціна 0,50 н. м.

Глибока аналіза большевицького експерименту, що виявляє справжнє обличчя червоної форми московського імперіалізму.

3. О. Жданович — «Прапори духа», ст. 178, ціна 3 н. м.

Життя і творчість Олени Теліги, зокрема на тлі німецької окупації України в 1942—44 рр.

4. О. Теліга — «Душа на сторожі», ст. 30, ціна 0,50 н. м.

5. М. Міхновський — «Самостійна Україна», ст. 30, ціна 0,75 н. м.

Палкі слова передтечі організованого українського націоналізму з 1900 років, з яких виросла велика ідея національного відродження.

6. Полк. Є. Коновалець — «Причинки до історії української революції», ст. 47, ціна 1 н. м.

Книга висвітлює ролі Січових Стрільців у визвольних змаганнях 1918—20 рр.

7. Ген. М. Капустянський — «Похід українських армій на Київ—Одесу», ціна чч. 1 і 2 — 3 н. м., чч. 3 і 4 — 4 н. м.

Цінний вклад до історіографії та освітлення збройних визвольних змагань.

8. «Дві постаті одна ідея», ст. 47, ціна 0,50 н. м.

Ідея й чин Симона Петлюри та Євгена Коновальця.

9. «Вічні дороговкази», ст. 31, ціна 0,50 н. м.

Короткий огляд революційної боротьби українського народу та його жертв за останні тридцять років.

10. П. К. Боярський — «Українська внутрішня політика», ст. 80, ціна 2 н. м.

Огляд внутрішньої політики після 1-ої світової війни й визначення вихідних позицій українського націоналізму до основних проблем внутрішньополітичного українського життя.

Замовляти на адресу: «Ukrainskyj Holos» - München-Ramersdorf, Ayingenstrasse 25/0.

Переселенчі вісті

ЕМІГРАЦІЯ ДО АРГЕНТИНИ

Партія президента Перона, яка складає більшість аргентинського конгресу, пропонує зміну § 20 конституції, що регулював питання натуралізації прибулих до Аргентини на поселення чужинців. Зміна має полягати в тому, що дотепер усі чужинці, які перебували на терені Аргентини два роки, мусили подавати заяву про набуття аргентинського громадянства, та майбутнє ж після двохлітнього перебування чужинці можуть подавати таку заяву, але не зобов'язані. Натомість по п'яти роках перебування в Аргентині — кожний чужинець, що не набув громадянства іншої держави, автоматично стає громадянином Аргентини.

Передбачення IPO й деякі пресові вістки вказують на те, що після піврічної перерви, справа переселення до Аргентини буде зрушена з місця. Закордонні часописи принесли вістку про те, що, на підставі урядового декрету реорганізовано дотеперішні іміграційні аргентинські органи і створена Державна Дирекція Іміграції на чолі з полк. Гонзалесом. Новій Дирекції підпорядковані усі установи, що до цього часу займалися іміграцією, між іншими й дотеперішню Дирекцію Іміграції, що видавала дозволи на в'їзд до Аргентини, та Рецензійну Комісію, яка організувала збірну іміграцію та завідувала іміграційним табіром в Буенос-Айресі. В мотивах згаданого декрету говориться про те, що уряд, оживлюючи іміграцію, переводитиме точніший облік прибуваючих й розселюватиме імігрантів рівномірно по усій території Аргентини. Досі новоприбулі осідали переважно в Буенос Айресі й не виявляли великого бажання виїздити десь до провінцій.

БРАЗИЛІЯ

Український Допомоговий Комітет у Бразилії (УДК) просить нас повідомити, що він: 1) не відповідає на розшуки листів, а передає їх до українського часопису «Хлібороб», де їх вміщують безплатно та 2) можливість виїзду до Бразилії узалежнені виключно від урядових чинників, отже, від закордонних представництв чи місій Бразилії, які є єдиною компетентні дати дозвіл на еміграцію до Бразилії. Бразилійські фірми не практикують системи афідавітів. Не роблять цього також і УДК.

ЗАКОРДОННІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

«УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ»:

АВСТРИЯ: Євген Павлюк — Salzburg 2, Postfach 19.

АНГЛІЯ: В Шевчук — Mr. W. Shewczuk, 49 Linden Gardens, London W 2, England.

АРГЕНТИНА: «Peremoha» — «Peremoha», Bookstore, 25 de Mayo 479/ 14 Buenos Aires, Argentina.

БЕЛЬГІЯ: I. Pinak — I. Ripak, 58 rue de l'Aqueduc, Bruxelles, Belgique.

ВЕНЕСУЕЛА: Інж. І. Лазаренко — Ing. I. Lazarenko. Este 12, Nr. 162, Caracas, Venezuela.

ІТАЛІЯ: Др. В. Федорончук — Dr. W. Fedoronchuk, Via Nemorense 100, int. 22, Roma, Italia.

КАНАДА: Прокіп Наумчук — Mr. Prokip, Naumczuk, 80 Dovercourt Rd., Toronto / Ont. Canada.

США: «Самостійна Україна» — «The Independent Ukraine», P.O. Box 183, Chicago 9, Ill. U. S. A.

ФРАНЦІЯ: Анна Грей — Anna Gray, 14, rue de Canettes, Paris - 6, France.

ЦІНИ ЗА ОГОЛОШЕННЯ

Розшуки, родинні оголошення тощо — рядок петиту 0,50 н. м.; за кордоном — за 2 слова — 1 міжна. пошт. купон.

Комерційна та реклямна: рядок петиту — 1,50 н. м. Англія — 5 шил., Бельгія — 15 б. фр., Франція — 50 фр.

1/64 ст. — 10 н. м.

1/32 ст. — 20 н. м.

1/16 ст. — 40 н. м.

Без попередньої сплати грошей оголошення не друкуємо.

«Український Голос»

Редагує Колерія.

Гол. редактор Володимир Маруняк.

Редакція застерігає за собою право скорочування статей. Статті, підписані повним прізвищем автора, або ініціалами, не обов'язково висловлюють думку Редакції. Непідписані статті є працею редакційною. Передрук матеріалів у цілощі можливий лише за попереднього дозволу Редакції. Цитування дозволяється з поданням джерела. У справі рукописів листування не провадимо. Оплачуємо лише замовлені статті. За оголошення Редакція не відповідає.

Адреса Редакції та Адміністрації — «Ukrainische Stimme», München-Ramersdorf, Ayingenstrasse 25-0.

Ukrainian Newspaper «Ukrainian Voice». Authorized by CAD, EUCOM HQ. Authorization April 11, 1949. No UNDP 335, weekly, circulation 4000 copies, 12 pages. Publisher: Iurij Lycholit, Munich, Rosenheimerstr. 10a. Printer: «Südost-Kurier», Bad Reichenhall.